

Voorlopige agenda van de Raadscommissie Cultuurverandering van 16 november 2011

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de Raadscommissie Cultuurverandering

Datum: woensdag 16 november 2011
Aanvang: 13:00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: J. Spakman
Griffier: W.T. Meijer (050 367 7726, wolbert.meijer@ groningen.nl)

A. Algemeen deel

- A1. Opening en mededelingen
- A2. Vaststelling agenda
- A3. Lange-termijnagenda en lijst moties en toezeggingen
 - [Bijlage - Ita](#) (pdf)
 - [Bijlage - lijst toezeggingen en moties](#) (pdf)
- A4. Conformstukken
- A5. Rondvraag

B. Inhoudelijk deel

- B1. 190.000 deskundigen! Het initiatief ook aan de burger
(initiatiefvoorstel Stadspartij mei 2011)
[initiatiefvoorstel stadspartij](#) (pdf)
- B2. Stand van zaken cultuurverandering raad
(mede n.a.v. memo griffie 28 oktober 2011)
[Bijlage - Overzicht Stand van zaken aanbevelingen cultuurverandering...](#) (pdf)
[Bijlage - Overzicht aanbevelingen cultuurverandering \(raadsvoorstel\)](#) (pdf)
[Bijlage - Verslag werkconferentie](#) (pdf)
[Bijlage - Overzicht aanbevelingen cultuurverandering \(raadsbesluit\)](#) (pdf)
- B3. Agendavorming raad en commissies
(discussienotitie griffie 28 oktober 2011)
[Bijlage - Voorzet discussie agendavorming raad en commissies](#) (pdf)

Raadscommissie Cultuurverandering - woensdag 16 november 2011

- B4. Ontwikkeling strategische visie
(discussienotitie griffie met concept-raadsvoorstel 2 november 2011)
[Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...](#) (pdf)

C. Huishoudelijk deel

- C1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname
[Ingekomen stukken - CV20111116tkn](#) (pdf)
[Collegebrief - Groningen Management Team](#) (pdf)
- C2. Vaststelling verslag 6 oktober 2011
[Verslag - 20111006CV](#) (pdf)

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Bijlage - lta

LANGE-TERMIJNAGENDA RAAD inclusief **POLITIEKE LTA**
Politieke items zijn onderwerpen waarop Raad geen uitstel duldt.
 (nieuwe onderwerpen in blauw)

2	6-jul-11	CV	Herziening inspraakverordening	Rehwinkel	BSD
5	5-okt-11	CV	Plan van aanpak interim-griffier	Griffie	Griffie
36	16-nov-11	CV	Online dossiervorming i.c.m. ICT-ontwikkelingen en digitalisering	Schroor	BSD
37	16-nov-11	CV	Strategische agenda van de raad	Rehwinkel	BD
38	16-nov-11	CV	Nut en noodzaak strategische visie	Griffie	Griffie
39	16-nov-11	CV	Agendavorming commissies en raad	Griffie	Griffie
110	1e kw. 12	CV	Wijkgericht werken	Schroor	BD ea

Bijlage - Ita

per 18 oktober 2011

aanbeveling 21
vervolg op rapport van bevindingen
op verzoek van S&S

Bijlage - lijst toezeggingen en moties

Lijst toezeggingen en moties Raadscommissie Cultuurverandering 6 juli 2011

Nr.	Datum collegielid dienst	Agendapunt	Verzoek van	Toezeggingen	Opmerkingen
1.	12-01-11 Rehwinkel (BSD)	Kadernota burgerparticipatie (B1)		Er wordt een poging gedaan om inzichtelijk te krijgen wat burgerparticipatie voor ambtelijke organisatie aan werk oplevert en aan werk scheelt (terugkoppeling naar commissie)	
Nr.	Datum collegielid dienst	Agendapunt onderwerp	Indiener(s)	Moties	Opmerkingen
1.	29-06-11 College (BSD)	Voorjaarsdebat	PvdA e.a.	Strategische lange termijn agenda <ul style="list-style-type: none"> • een strategische agenda op te stellen in lijn met uitkomsten raadsdiscussie 24 mei • daarbij de uitgangspunten van de notitie Gijjsbertsen mee te nemen • daarover in najaar 2011 voorstel te doen 	<i>Najaar 2011</i>

initiatiefvoorstel stadspartij

190.000 DESKUNDIGEN!

Het initiatief ook aan de burger.

Mei 2011

initiatiefvoorstel stadspartij

Inleiding.

Een flink aantal Nederlandse gemeenten kennen een verordening op het burgerinitiatief. Het burgerinitiatief wordt gezien als een middel om de burger directer te betrekken bij de politieke besluitvorming en daarmee de beruchte kloof tussen burger en politiek te verkleinen.

De praktijk is echter een stuk weerbarstiger gebleken waarover later meer.

Ook in Groningen is een poging ondernomen het burgerinitiatief vorm te geven. In oktober 2001 heeft de raad een initiatiefvoorstel van GroenLinks overgenomen om tot een verordening op het burgerinitiatief te komen dat echter, na uitwerking, alsnog sneuvelde in de raad van september 2003.

De belangrijkste bezwaren destijds kunnen als volgt worden samengevat:

- Het instrument is overbodig omdat burgers in de huidige situatie via de fracties ook de politiek goed kunnen bereiken.
- Het instrument kan zelfs contraproductief werken omdat, als burgers hun zin niet krijgen, er een beeld kan ontstaan dat de politiek toch niet luistert naar de burger.

Op basis van onderzoek verricht naar ervaringen in gemeenten die dit instrument kennen kan men tot de conclusie komen dat het instrument burgerinitiatief in de huidige toegepaste vorm inderdaad zijn doel in veel gevallen voorbij schiet. (zie paragraaf hieronder)

De Stadspartij ziet echter goede mogelijkheden om op een andere, minder formele, wijze gestalte te geven aan de wens de burger de kans te bieden ideeën en initiatieven te ontwikkelen en deze ook daadwerkelijk mede te realiseren.

Uitgangspunt hierbij is dat de bezwaren die kleven aan het 'klassieke burgerinitiatief' worden vermeden. De burger die met een idee of initiatief komt moet niet geconfronteerd worden met een log of zelfs onwillig apparaat maar moet gezien worden als een waardevolle aanvulling binnen het bestaande systeem. Hij of zij moet daarbij kunnen rekenen op advies en ondersteuning.

Alvorens dit uitgangspunt nader uit te werken is het wenselijk om eerst eens goed naar de ervaringen met het 'klassieke burgerinitiatief' te kijken.

Ervaringen met burgerinitiatief

Uit onderzoek van het Instituut voor Publiek en Politiek blijkt dat ongeveer de helft van de gemeenten het instrument burgerinitiatief gebruikt. Het aantal ingediende burgerinitiatieven per jaar per gemeente is gemiddeld nog geen twee. Burgerinitiatieven gaan vooral over de (beleids)terreinen ruimtelijke ordening, leefbaarheid en jeugdbeleid. Burgerinitiatieven die

initiatiefvoorstel stadspartij

door de raad worden gehonoreerd zijn meestal gericht op het realiseren of behouden van voorzieningen.

De meeste gemeenten zien als voornaamste knelpunt een gebrek aan kennis en informatie: burgers zijn niet op de hoogte van het bestaan van (de regeling) burgerinitiatieven of kunnen niet met de bestaande regeling uit de voeten. Ook raadsleden weten vaak niet wat het burgerinitiatief precies inhoudt of hoe ze moeten handelen als een burgerinitiatief wordt ingediend.

Andere faalfactoren zijn het gemeentelijke apparaat, dat niet serieus met ingediende burgerinitiatieven omgaat en een onzorgvuldige voorbereiding van initiatieven door burgers zelf.

Het aantal gemeenten dat het burgerinitiatief een nuttig instrument vindt, neemt de laatste jaren sterk af: van 87% in 2004 naar 64% in 2009.

De grootste gesignaleerde knelpunten van het formele burgerinitiatief:

1. Het burgerinitiatief wordt weinig gebruikt.
2. Initiatieven komen veelal van 'bekenden' van het gemeentehuis.
3. Gebrek aan een 'positieve cultuur' in omgaan met voorstellen van burgers.
4. de bevoegdheidsvraag.
5. teleurstelling bij de initiatiefnemers

(Bron: onderzoek 'Wipkippen, wisselgeld & wisselend succes', Over de succes- en faalfactoren van burgerinitiatieven bij gemeenten, IPP zomer 2009)

Het kan anders

Uit bovenstaande zou men de conclusie kunnen trekken dat de weg die veel gemeenten zijn ingeslagen met het burgerinitiatief een doodlopende is en dat de bezwaren die doorslaggevend waren bij het afwijzen van het burgerinitiatief destijds in Groningen terecht waren.

Het burgerinitiatief lijkt overbodig want er wordt inderdaad weinig gebruik van gemaakt en de 'bekenden van het gemeentehuis' weten anders de weg naar de fracties ook wel te vinden.

Over 'positieve cultuur in omgang met burgers' wordt in deze stad nog steeds veelvuldig gesproken. Het is een moeizaam proces met veel vallen en opstaan. Dat er burgers zijn met goede ideeën staat buiten kijf. Groningen telt ruim 190.000 deskundigen en een flink aantal daarvan is graag bereid constructief mee te denken maar heeft geen behoefte aan allerlei ingewikkelde of formele procedures.

Het 'klassieke burgerinitiatief' werkt 'bottom up'.

Dat wil zeggen dat de initiatiefnemer(s) moeten voldoen aan allerlei formele eisen zoals aantallen handtekeningen, financiële onderbouwing en een lange rij van uitsluitingen waarover geen voorstel mag worden ingediend. (bevoegdheden)

Pas na goedkeuring van bijvoorbeeld het presidium of een speciale commissie wordt het voorstel aan de raad voorgelegd. De raad heeft

initiatiefvoorstel stadspartij

natuurlijk altijd het laatste woord als hoogste bestuursorgaan binnen de gemeente. Zonder steun vanuit de raad is ieder initiatief kansloos. Deze formele route kent veel faalmomenten zoals we al eerder betoogd hebben en zoals dat ook uit onderzoek naar voren is gekomen.

Met die gedachte in het achterhoofd hebben wij een procedure bedacht die 'top down' werkt. Eerst steun vanuit de raad verwerven en dan pas het initiatief uitwerken en indienen.

Hoe gaat dat in de praktijk?

Mevrouw Jansen heeft een idee. Ze denkt dat met de aanleg van een verhoogde zebra tussen het bejaardentehuis en het winkelcentrum de oversteek voor de veelal slecht ter been zijnde bewoners een stuk eenvoudiger wordt.

Natuurlijk kan ze rechtstreeks een partij benaderen. Ze zoekt op de gemeentelijke website naar het mailadres van de partij van haar keuze maar dan valt haar oog op een apart menu:

'Klik **HIER** als u een voorstel wilt indienen', staat er te lezen. Ze klikt en dan verschijnt de volgende tekst:

De gemeente Groningen kent de mogelijkheid voor burgers om zelf ideeën of initiatieven onder de aandacht van alle raadsfracties te brengen. U kunt hieronder uw idee of initiatief kort omschrijven en uw mailadres of telefoonnummer opgeven.

Alle raadsfracties zullen dan uw voorstel/idee voorgelegd krijgen en wellicht contact met u opnemen. U, als initiatiefnemer, bepaald zelf of uw initiatief in overleg met één of meerdere fracties wordt uitgewerkt. Ook bepaald u zelf in overleg met de fractie(s) in hoeverre u betrokken wilt zijn bij die uitwerking. Als het tot uitwerking komt bestaat ook de mogelijkheid dat u uw idee/initiatief mag toelichten in de raadscommissie. Dat laatste is echter niet verplicht!

De voordelen op een rij:

- De initiatiefnemer richt zich rechtstreeks tot degene die beslissingsbevoegd is. Van de raadsfracties mag je aannemen dat ze zelf heel goed weten waarover ze wel of geen beslissingen mogen nemen. Daarnaast is ieder initiatief dat niet op steun van één of meerdere fracties kan rekenen bij voorbaat kansloos.
- Initiatiefnemers hoeven niet van tevoren veel werk te verrichten met het risico achteraf te vernemen dat het voorstel om formele redenen niet zal worden behandeld of op geen enkele steun in de raad kan rekenen.
- Initiatiefnemers bepalen zelf in hoeverre ze betrokken willen zijn bij de uitwerking van hun initiatief/idee.
- Initiatiefnemers bepalen zelf met welke partij(en) ze in zee gaan.

initiatiefvoorstel stadspartij

- Initiatiefnemers kunnen, als ze willen, gebruik maken van het reeds gangbare spreekrecht. Er hoeven derhalve geen reglementen te worden aangepast of ingewikkelde verordeningen te worden aangenomen.
- Raadsfractie krijgen directe input en bepalen zelf hoe ze daar mee om willen gaan. In de praktijk betekent dat ook dat als men niets ziet in een voorstel of idee, het wel zo fatsoenlijk is de indiener daarvan op de hoogte te stellen.
- Het contact met de raad wordt 'geformaliseerd' en daarmee minder vrijblijvend voor zowel initiatiefnemer als raadsfractie.

Een vraag die bij ons en wellicht ook bij u naar boven komt is de volgende:

Wat is nu de toegevoegde waarde van dit voorstel boven de gangbare praktijk dat burgers zelf contact zoeken met partijen?

Het formaliseren van het contactmoment werkt statusverhogend voor zowel initiatiefnemer als raadsfracties. De initiatiefnemer weet zeker dat alle fracties het voorstel/idee onder ogen krijgen en de verschillende fracties weten dat ook van elkaar. Deze 'formele opwaardering' geeft dus de initiatiefnemer meer zekerheid dat hij/zij gehoord zal worden en staat tevens borg voor een zorgvuldige afhandeling. Waarmee zeker niet gezegd wordt dat fracties zich er in de huidige situatie met een Jantje van Leiden afmaken maar we hebben allemaal wel eens een dag waarop de blik soms wat minder helder is.

De kans dat we, na het praktisch uitwerken van dit initiatiefvoorstel, een prima idee van één van onze 190.000 deskundigen over het hoofd zullen zien zal op zijn minst iets kleiner geworden zijn! Daarnaast zal de kans dat één van onze 190.000 deskundigen ook daadwerkelijk dat prima voorstel/idee aanlevert op zijn minst iets zijn toegenomen omdat de formele rompslomp tot een minimum wordt beperkt!

De kosten.

Al met al gaat het om een niet al te ingrijpende infrastructurele aanpassing in het menu van de gemeentelijke website. We kunnen ons voorstellen dat de hierboven geïntroduceerde 'knop' te vinden is op verschillende locaties op de site. Natuurlijk bij het raadsgedeelte maar ook bij 'Goed Idee' en 'Goed Idee Plus'. Daarnaast is het ook een goede zaak als de gemeente, via andere media, ruchtbaarheid geeft aan de mogelijkheid om laagdrempelig voorstellen/ideeën in te dienen. Wij denken dat met een relatief kleine bijdrage uit bijvoorbeeld Stad en Stadhuis dit project valt te realiseren en goed onder de aandacht is te brengen.

initiatiefvoorstel stadspartij

Besluit:

1. De gemeentelijke website uit te breiden met een mogelijkheid direct een initiatief/idee aan te leveren bij alle fracties en deze mogelijkheid kort maar helder toe te lichten.
2. Deze mogelijkheid ruim onder de aandacht van de stadgers te brengen.
3. De kosten te dekken uit Stad en Stadhuis.

Anna Riemersma
Stadspartij

Bijlage - Overzicht Stand van zaken aanbevelingen cultuurverandering...

Reg.nr. GR11.2801015

Aan: commissie cultuurverandering
Van: griffie

Onderwerp: overzicht stand van zaken uitwerking aanbevelingen cultuurverandering (28-10-2011)

Op 20 juli 2011 heeft de raad vastgesteld overzicht aanbevelingen cultuurverandering. Onderstaand een overzicht van de stand van zaken. Voorgesteld wordt het overzicht voor kennisgeving aan te nemen.

Uit het overzicht zoals opgenomen in bijlage bij het raadsvoorstel zijn een aantal actiepunten gedistilleerd:

Onderwerp	Stand van zaken
Strategische agenda van de raad.	Er moet een voorzet van het college gekomen. Is nog niet beschikbaar. Griffie is in overleg met de organisatie hoe een en ander vorm te geven.
Presidium vormt agendacommissie.	Voor de commissie cultuurverandering van 16 november staat een notitie geagendeerd.
Opstellen jaarlijks griffieplan.	Ontwerp griffieplan wordt 2 ^e helft november 2011 aangeboden aan presidium.
Verbeter de kwaliteit van de (beleids) voorbereidende instrumenten.	De commissie cultuurverandering heeft op 6 oktober 2011 ingestemd met een format voor raadvorstellen. Aan de implementatie wordt nu gewerkt. Een volgende aandachtspunt is vorm en inhoud collegebrieven. Gesprek met de organisatie wordt opgestart.
Strategische visie.	Voor de commissie cultuurverandering van 16 november staat het onderwerp geagendeerd.
P&C- cyclus, o.a. beleidsprioritering in vier jaarschijven).	In overleg met auditcommissie wordt in 1 ^e helft 2012 gerapporteerd.
Good governance, daarbij aandacht voor de volgende onderwerpen: vertrouwelijkheid; inwerkprogramma raad; actieve informatieplicht college t.b.v. rol van de raad	Op 6 oktober heeft commissie cultuurverandering ingestemd met notitie over vertrouwelijkheid. Eind 2013 / begin 2014 wordt een inwerkprogramma voor de nieuwe raad opgesteld. Verder is het onderwerp opleiding c.a. voor raadsleden opgenomen in het griffieplan 2012. In het 1 ^e kwartaal 2012 zal in overleg met de college organisatie een discussienotitie over actieve informatieplicht worden opgesteld (daarbij ook aandacht voor de wensen en bedenkingenprocedure)

Bijlagen: Raadsvoorstel (incl. verslag werkconferentie) en raadsbesluit uit juli 2011

Bijlage - Overzicht aanbevelingen cultuurverandering (raadsvoorstel)

Raadsvoorstel:

2010-2011

Ons kenmerk: GR11.2680887

Onderwerp: overzicht aanbevelingen cultuurverandering

Groningen, 13 juli 2011

Aan de Raad,

Het afgelopen jaar heeft de Commissie Cultuurverandering gewerkt aan aanbevelingen om de rollen van de raad en die van het college beter uit de verf te laten komen. Parallel hieraan is de rapportage van bevindingen geschreven. Deze rapportage hebt u vastgesteld in uw vergadering van 27 april jl. De rapportage van bevindingen van bevindingen is besproken in de werkconferentie van uw raad van 24 mei jl. Het verslag van deze werkconferentie treft u als bijlage aan. De aanbevelingen voortvloeiend uit het werk van de Commissie Cultuurverandering, de rapportage van bevindingen en van de werkconferentie van uw raad komen in grote mate met elkaar overeen of liggen in elkaars verlengde. Daarom zijn alle aanbevelingen geïntegreerd in één overzicht, dat u eveneens als bijlage aantreft.

De Commissie Cultuurverandering heeft e.e.a. in haar vergadering van 13 juli 2011 besproken. Daarbij heeft de commissie de kwaliteit en de volledigheid van het overzicht besproken. Op basis van de bespreking komt de Commissie Cultuur Verandering tot het volgende advies:

1. Stel niet teveel prioriteiten, maar maak duidelijke keuzes
2. Overweeg in de aangekondigde notitie nadrukkelijk of het werken aan een strategische visie de daarmee gepaard gaande inspanningen waard is
3. Werk de rol van het presidium als agendacommissie nader uit (ook in relatie tot het commissievoorzittersoverleg) en overweeg of nu bij andere gremia ondergebrachte activiteiten ook daar kunnen worden belegd
4. Laat het college haast maken met de invoering van het zgn. Gronings A4-tje

Wij stellen uw raad voor om te besluiten

- I. met inachtneming van het advies van de Commissie Cultuurverandering bijgaand overzicht vast te stellen en
- II. de Commissie Cultuurverandering het voorstel over de te stellen prioriteiten en planning te laten voorbereiden.

Het Presidium,

De voorzitter,

de griffier.

Bijlage - Verslag werkconferentie

Conclusies werkconferentie raad en college 24 mei 2011

+

overzicht aanbevelingen cultuurverandering

Opbouw / leeswijzer:

Op 24 mei jl. vond er een werkconferentie plaats van college en raad naar aanleiding van het rapport van bevindingen van de interim-griffier, dat uw raad op 27 april heeft vastgesteld. Deze werkconferentie was onderverdeeld in een tweetal programmaonderdelen. Het eerste onderdeel van het programma was de bespreking van de rapportage van bevindingen aan de hand van een powerpoint presentatie. Voor verdere verdieping in de rapportage en de aanbevelingen bestond het tweede onderdeel van het programma uit een tweetal workshops. Deze workshops bestonden uit de bespreking van de hieronder weergegeven opdrachten 1, 2 en 3 in de groepen 1, 2 en 3 en de opdrachten A, B en C in de groepen 4, 5 en 6. Dit document biedt een samenvattend verslag van de bespreking en de daaruit voortvloeiende conclusies.

In *hoofdstuk 1* vindt u het resultaat van de werkgroepen 1, 2 en 3 (opdracht + samenvatting en conclusies).

In *hoofdstuk 2* volgt op dezelfde wijze het resultaat van de werkgroepen 4, 5 en 6.

Hoofdstuk 3 tenslotte bevat een bundeling van de conclusies en prioriteiten.

In de *bijlage* bij dit verslag vindt u de uitwerking van de flaps uit de workshops.

Het is de bedoeling dat dit verslag wordt besproken in de commissie Cultuurverandering van 13 juli a.s. De vraag is met name of de geformuleerde conclusies terecht getrokken zijn. Aan de hand van het advies van deze commissie wordt het implementatieplan van de aanbevelingen voorbereid. Het advies van de commissie is dus de basis voor het in concept op te stellen implementatieplan.

Daarnaast treft u als bijlage bij dit stuk een *geïntegreerd overzicht* aan van de aanbevelingen voortvloeiend uit het werk van de Commissie Cultuurverandering, de rapportage van bevindingen en van de werkconferentie van uw raad. Aan u de beoordeling van de kwaliteit en volledigheid van dit overzicht. Naar aanleiding van de bespreking en het daaruit voortvloeiende advies van uw commissie zal de raad worden voorgesteld dit overzicht vast te stellen en te bepalen dat de Commissie Cultuurverandering het voorstel over de te stellen prioriteiten en planning voorbereidt, zie bijgevoegd concept-raadsvoorstel en concept-raadsbesluit.

Bijlage - Verslag werkconferentie

1. Het resultaat van de werkgroepen 1, 2 en 3

Oprichting 1:

De stad staat bekend om de wethouderscultuur, geef in trefwoorden de kenmerken van deze cultuur weer. Hoe verhoudt zich deze cultuur met Governance ofwel Goed Bestuur. Wat moet er veranderen wil de rol van de raad ten opzichte van het college, zoals die is vastgelegd in de Gemeentewet, echt uit de verf komen.

Samenvatting en conclusies opdracht 1:

Hoewel als gevolg van het dualisme de wethouderscultuur minder sterk is geworden, is de mening, dat deze cultuur in de verhouding raad/college ofwel - vanuit deze cultuur gezien - college/raad nog altijd aanwezig is. Dit komt o.a. door de binding van de wethouder met zijn dienst en de volgende rol die de raad inneemt.

Governance zegt niet alleen iets over het effectief en efficiënt sturen op doelen en effecten. Governance gaat ook over de zuiverheid van invullen van rollen. Hiervan uitgaande betekent dit, dat gelet op de wettelijke verantwoordelijkheden van raad en college deze duidelijk moeten worden gescheiden en consequent anders worden ingevuld. De raad is het strategisch sturende orgaan (de wat-vraag) en het college staat voor de wijze waarop de strategische doelen van de raad worden gerealiseerd (de hoe-vraag). Daarvoor is het nodig, dat de informatievoorziening wordt afgestemd op het niveau van de raad en die van het college, dat de documenten van P&C aan de uitgangspunten van Governance voldoen, dat de raad zijn rol aan de voorkant van het proces oppakt ("debat aan de voorkant op niveau van het collegeprogramma en coalitieakkoord") om zijn kaderstellende rol ook ten aanzien van processen te kunnen vervullen. Governance in de betekenis van Goed Bestuur hangt ook samen met de kwaliteit van de integraliteit van beleid en van collegiaal bestuur en met de integriteit van de ambtelijke en de bestuurlijke en de politieke spelers in de werkprocessen (zie de laatstelijk verschenen handleiding integriteit).

De eerste prioriteit om de wettelijk vastgelegde rollen van de raad en het college goed tot zijn recht te laten komen is de opstelling van de strategische agenda van de raad. Voor de toelichting op de betekenis en de totstandkoming van de strategische agenda wordt hier volstaan met een verwijzing naar de notitie Gijsbertsen, die als bijlage is gehecht aan de rapportage van bevindingen.

*Uit de notitie blijkt dat de beleidsprioritering onmisbaar is als bron voor de opstelling van de strategische agenda. De raad is als enige bevoegd de strategische agenda vast te stellen. De raad bepaalt immers zijn eigen agenda. Dit is wat anders dan de formele vaststelling van de agenda aan het begin van de vergadering. Het is niet mogelijk is gebleken de bepaling van de beleidsprioriteiten in de vier jaarschijven al op te nemen in de voorjaarsbrief. **Voorgesteld wordt als onderdeel van de realisering van de eerste prioriteit om de beleidsprioritering in vier jaarschijven op te nemen in de begroting 2012.***

*De andere bronnen voor de strategische agenda zijn de P&C-documenten (hiervan bestaat al een jaarplanning), de planning van de beleidsevaluaties en de politieke incidenten en accidenten (bijv. agendering van door omstandigheden ingegeven actualiteitendebatten, 1-minuutinterventies, raadsinitiatieven en debatten in controlerende zin). **De opstelling van de planning van de beleidsevaluaties volgt later.***

Bijlage - Verslag werkconferentie

Opricht 2:

De mate van bestuurskracht wordt mede bepaald door het vermogen om het beleid af te stemmen op de positie van de stad op lange termijn. Daarom heeft inmiddels een belangrijk deel van de steden in ons land een strategische visie als toetsingskader voor nieuw beleid ontwikkeld. Hoe vindt in Groningen de lange-termijn-afstemming nu plaats? Waarom kan de strategische visie hierbij een rol vervullen. Beschrijf kort hoe zo'n strategische visie tot stand dient te komen en hoe deze kan worden onderhouden?

Samenvatting en conclusies opdracht 2

Over nut en noodzaak van de strategische visie naast alle reeds vastgestelde deelvisies bestaan twijfels. De twijfels zijn onder meer ingegeven door de snelheid waarin de samenleving zich ontwikkelt, de noodzaak van flexibiliteit om op ontwikkelingen in te kunnen spelen. Aan de andere kant wordt opgemerkt: "we hebben wel een beeld als raad, maar die gebruiken we niet als toetsingsmiddel". Deze opmerking roept meteen de vraag op: waarom leggen we dat beeld door middel van een interactief proces vast? Een andere groep onderkent de noodzaak van de strategische visie wel. Deze groep doet de suggestie om een scenario analyse en discussie te houden om tot een strategische visie te komen. De deelvisies op zich zijn een handvat voor het richting geven aan beleid. Echter de makke ervan is dat het slechts deelvisies zijn met doorgaans een scope van maximaal 10 jaar. Het ontbreekt aan een onderliggende integrale visie, op basis waarvan deelvisies worden ontwikkeld. Voor zo'n integrale visie heb je daarom een doorzicht nodig dat die tien jaar en de voorbereidingstijd van de deelvisie ruimschoots overtreft.

*Omdat de noodzaak van de ontwikkeling van de strategische visie niet raadsbreed wordt gedeeld wordt het volgende voorgesteld: **de griffie bereidt een discussienotitie voor de raad voor aan de hand waarvan de raad zich nader beraadt over de betekenis van de strategische visie en over de vraag hoe deze gelet op de eraan toe te kennen betekenis het beste tot stand kan komen.***

In een van de groepen is de vraag gesteld: "waar ga je nog over als college/raad (stad)? Het hieronder liggende gevoel is de beperking van de (absolute) politieke vrijheid. Dit gevoel roept vragen op als:

- *heeft de stadje recht op consistentie en duurzaamheid van beleid?*
- *is het moment van aantreden van de nieuwe raad een mooie gelegenheid om de actualiteit van de visie interactief te toetsen?*

Waar doorgaans sprake is van vrijheid in gebondenheid, geldt dat in de praktijk zeker ook voor de politieke vrijheid. In gebondenheid door het bestaande beleid, door de relatief beperkte ruimte voor nieuw beleid en door de noodzaak van het zoeken van coalities.

Bijlage - Verslag werkconferentie

Opricht 3:

Sinds een aantal jaren dringt de betekenis van Governance / Goed Bestuur steeds verder door in gemeenteland. Wat moet er gedaan worden om de documenten van de Planning en Control cyclus te laten voldoen aan de uitgangspunten van Goed Bestuur? Wat de betekenis van de Planning & Control documenten voor de lange termijn agenda van de raad? Wat betekent Goed Bestuur voor de communicatie met de Stadjes?

Opricht 4:

Goed Bestuur gaat over de manier van werken ofwel houding en gedrag. Houding en gedrag kun je beïnvloeden door de daarbij behorende competenties van de spelers te benoemen. Als Goed Bestuur als uitgangspunt wordt genomen voor de bestuurlijke vernieuwing in onze Stad, wat betekent dat dan voor de competenties van college en management? Geef u in trefwoorden aan welke competenties horen bij Goed Bestuur als het gaat om de collegeleden en om het management? Waarom klopt de stelling wel of niet: werkprocessen kun je niet veranderen zonder houding en gedrag hierin mee te veranderen!

Samenvatting en conclusies opdracht 3 & 4:

*De betekenis en noodzaak van Governance / Goed Bestuur worden onderschreven. De P&C documenten moeten voldoen aan de eisen van Governance. **Het aanpassen van de P&C-cyclus aan de eisen van Governance wordt geprioriteerd.***

*Governance is heel kort samengevat sturen, beheersen, rapporteren en verantwoorden. Geconstateerd wordt, dat het door de raad sturen op doelen, effecten en resultaten in ontwikkeling is. De ontwikkelslag gaat ieder jaar verder: denk aan de complimenten van de raad bij de vaststelling van de begroting. Consistent en consequent is de sturing nog niet: zo worden middelen met doelen verward, is niet voor alle beleidsambtenaren even duidelijk wat doelen, effecten en resultaten zijn en kan de vraag gesteld worden of de sturing op de verschillende onderwerpen op elkaar afgestemd is. De bespreking van enkele programma's in de rekening tijdens de terugkoppeling bevestigt dit beeld. **Om het inzicht in samenhang van doelen te versterken wordt voorgesteld om voor een programma een doelenboom op te stellen zodanig dat ook de onderlingesamenhang van doelen op programmaniveau en de samenhang met producten, middelen en activiteiten in beeld wordt gebracht.** (De Rekenkamercommissie heeft hierover ook al eerder een notitie uitgebracht.)*

*Governance in de zin van sturen, beheersen, rapporteren geldt ook voor het proces van beleidsvoorbereiding. Het aanknopingspunt hiervoor is het Gronings A4-tje als format voor het raadsvoorstel. Verder dan het Gronings A4-tje gaat het in de beleidsklok weergegeven besluitvormingsproces. In het besluitvormingsproces stuurt de raad aan de voorkant door in de raadopdracht procesafspraken kwalitatief en kwantitatief vast te leggen. Het Gronings A4-tje kan voor alle beslismomenten in het besluitvormingsproces worden aangepast. Een belangrijk element daarbij is de rapportage en verantwoording door het college over de realisering van de procesafspraken. Bij de bespreking blijkt, dat de ervaring opgedaan met G-kracht en de nota Jeugdbeleid kan worden gezien als een start voor de implementatie van in de rapportage van bevindingen beschreven besluitvormingsproces. **Aan de implementatie van de werkwijze conform de beleidsklok als besluitvormingsproces wordt prioriteit toegekend.***

Bijlage - Verslag werkconferentie

*Governance en Goed Bestuur liggen direct in elkaars verlengde. Governance normeert het proces en Goed Bestuur normeert het gedrag. Het gedrag kan worden beïnvloed ondermeer door het bij Goed Bestuur passende gedrag te benoemen, beelden hierover uit te wisselen en vervolgens deze vast te leggen in competenties. Goed Bestuur moet worden onderhouden en het onderhoud is bepaald niet een eenmalige activiteit maar moet herhaald worden (de kracht van de didactiek is de herhaling). De vraag is: bij wie ligt hiervoor de verantwoordelijkheid al gelet wordt op de positie van de raadsleden. Primair wordt de geacht te liggen bij de fracties en hun besturen, hetgeen niet wegneemt, dat raadsleden elkaar op gedrag kunnen aanspreken. Gelet op de verantwoordingsrelatie raad – college, heeft de raad altijd de mogelijkheid om het college op Goed Bestuur aan te spreken. De raad en het college hebben hun werkgeversrol voor respectievelijk griffie en ambtelijke organisatie. Als werkgever zijn raad en college ieder verantwoordelijk voor houding en gedrag van hun medewerkers. Gaat het om beheersing van afbreukrisico, dan is het zelfs mogelijk voor de raad om normen te stellen in de bedrijfsvoeringspraggraaf. **Naast de invoering van Governance dient de implementatie van Goed Bestuur onderwerp van permanente aandacht te zijn. Over het hoe de betekenis van het burgerjaarverslag hierbij wordt een procesvoorstel voorbereid.***

Bijlage - Verslag werkconferentie

2. Het resultaat van de werkgroepen 4, 5 en 6

Opdracht A:

Hoe kan de college volgende rol van de raad worden omgezet in een college sturende rol?

Samenvatting en conclusies opdracht A:

Het gaat niet alleen om hulpmiddelen maar ook om houding en gedrag. Hulpmiddelen zijn o.m. de strategische agenda, de vraagpuntenmotitie en de raadsopdracht met afspraken over de kwaliteit van de voorbereiding van beleid, de bepaling van belangrijke politieke thema's, de invoering van governance en goed bestuur etc.. Het gaat niet minder ook om houding en gedrag: een krachtige raad tegenover een krachtig college, van reactief naar proactief handelen, het bewust borgen van zorgvuldige implementatie/internalisatie van de vernieuwing van werkwijzen.

Daarbij is het van belang beelden en verwachtingen goed uit te wisselen en niet minder het zich bewust zijn, dat vernieuwing van werkwijzen goed gemonitord moeten worden en dat internalisatie meerdere jaren vergt. Het gaat dus vooral om een planmatige of beter projectmatige aanpak, waarbij het zaak is ombeelden en verwachtingen vast te leggen en om prioriteiten af te spreken.

Conclusie: goed gestructureerde aanpak van de op verandering van houding en gedrag gerichte implementatie van instrumenten is onontbeerlijk

Opdracht B:

Sinds een aantal jaren dringt de betekenis van Governance / Goed Bestuur steeds verder door in gemeenteland. Wat moet er gedaan worden aan de totstandkoming van beleidsbesluiten van de raad om deze te laten voldoen aan de uitgangspunten van Goed Bestuur? Wat is de betekenis van het volgen van de stappen van het besluitvormingsproces (de beleidsklok) voor de manier van debateren? Neem bij de bantwoording van deze vragen de totstandkoming van G-kracht en Jeugdbeleid als handvat. Is de huidige lange termijn agenda een goed hulpmiddel voor de raad om te sturen op processen of is hiervoor een ander type lange termijn agenda nodig? Waarom? Wat betekent Goed Bestuur voor de communicatie met de Stadlers?

Samenvatting en conclusies opdracht B:

Sturen is zowel het vooraf formuleren van doelen effecten en resultaten van beleid maar beslist ook het stellen van proceskaders in raadsopdrachten voor de voorbereiding van beleid. De vooraf geformuleerde doelen, effecten en resultaten en de proceskaders (de eerste stap van Governance: sturen. Dit is de primaire verantwoordelijkheid van de raad gesteund door het college vanuit zijn voorbereidende rol. Het hierop volgende proces van beheersing – stap 2 – valt onder de verantwoordelijkheid van het college) is samen met de kaderstelling vooraf de basis voor de evaluatie (stap 3 controleren door de raad) van beleid en voor de toetsing van de voorstellen aan het eind van iedere fase van het besluitvormingsproces (stap 4 verantwoorden door het college aan de raad).

Bijlage - Verslag werkconferentie

Met G-kracht en Jeugdbeleid is een stap in de goede richting gemaakt. Deze vraagt verdere ontwikkeling, omdat bij beide projecten de afspraken meer uitvoerings- dan op sturingsniveau liggen. Dit is te bereiken door vooraf een discussie over kaderstelling te voeren waarbij duidelijk wordt wat daarmee bedoeld wordt en tot welke normering van het proces deze moet leiden. Proceskaders in de zin van normering van burgerparticipatie of wel betrokkenheid van en de communicatie met de stad, afspraken over actieve informatieplicht wil deze voldoen aan gestelde verwachtingen, afspraken over de doorloop van het proces, afspraken over de verwachting wat aan het eind van iedere procesfase wordt opgeleverd, last but not least budgetafspraken. Om dit te bereiken is verandering van de huidige werkwijze noodzakelijk door sturing vooraf. Goed bestuur is de normering van werkwijzen.

De strategische agenda (cf. notitie Gijsbertsen wordt gezien als primaire vereiste en vervolgens de uitwerking van het proces van beleidsvoorbereiding a.d.h.v. de beleidsklok. Niet minder belangrijk is om naast de invoering van deze twee instrumenten de manier van werken van alle betrokkenen ofwel hiervoor benodigde houding en gedrag te beschrijven. Zonder verandering van houding en gedrag (Goed Bestuur) zijn de instrumenten betekenisloos.

Opricht C:

Dat het college zijn best doet om de raad zo goed mogelijk actief te informeren wordt niet betwist. En dat het college héél véél informatie verstrekt, staat ook buiten kijf. Maar kan de raad er ook altijd wat mee? Hoe kan de actieve informatieplicht worden verbeterd, opdat de sturing en controle door de raad worden versterkt. Waarom moet denkend aan de uitgangspunten van goed bestuur schriftelijke verstrekking van actieve informatie regel zijn en waarom mag informatie slechts bij uitzondering mondeling worden verstrekt?

Samenvatting en conclusies opdracht C:

*Actieve informatieplicht lijkt onbegrensd (kan gaan over alles) en daardoor lastig te bepalen. Duidelijk is de noodzaak van goed politiek gevoel, waarbij het kritische gehalte van de ("verwijtende") raad een activerend effect heeft op het college. De actieve informatieplicht moet vooral gaan over de watvraag: zijn er afwijkingen van de vooraf afgesproken effecten en resultaten wijkt het proces af van de vooraf afgesproken normering? Niet alleen de watvraag-informatie is belangrijk voor de actieve informatie uitwisseling. Niet minder belangrijk zijn voorvallen/incidenten die de samenleving (ernstig) raken of ze nu wel of niet tot beleidsconsequenties leiden. Met het oog op goede controleerbaarheid wordt als regel actieve informatie schriftelijk verstrekt en is mondelinge informatieverstrekking uitzondering. De conclusie is: **het is noodzakelijk om verwachtingen en beelden bij de actieve informatieplicht uit te wisselen tussen raad en college, om deze vervolgens vast te leggen in normen.***

Bijlage - Verslag werkconferentie

Opricht D:

Goed Bestuur gaat over de manier van werken ofwel houding en gedrag. Houding en gedrag kun je beïnvloeden door competenties van de spelers te benoemen. Als Goed Bestuur als uitgangspunt genomen wordt voor de bestuurlijke vernieuwing in onze Stad, wat betekent dat dan voor de competenties van raadsleden? Geef u in trefwoorden aan welke competenties raadsleden voldoen bij Goed Bestuur?

Samenvatting en conclusies opdracht D:

Kwaliteit en inhoud van het proces moeten met elkaar matchen ofwel de zorgvuldigheid is mede bepalend voor het resultaat. De zorgvuldigheid heeft betrekking op de kwaliteit van het omgaan met ieders eigen verantwoordelijkheden door raad en college. Voor raadsleden is het daarbij belangrijk om te beschikken over helicopterview voor te kunnen sturen op hoofdlijnen, de vaardigheid van netwerken met de samenleving om te achterhalen wat deze bezighoudt om dit te vertalen in beleid, analytisch vermogen om samenhangen en situaties te kunnen doorgronden op hun betekenis voor beleid, en het inzien van en het omgaan met politieke details ofwel wat maatschappelijk belangrijk wordt gevonden.

Bijlage - Verslag werkconferentie

3. Bundeling van conclusies en prioriteiten

1. *De eerste prioriteit om de wettelijk vastgelegde rollen van de raad en het college goed tot zijn recht te laten komen is de opstelling van de strategische agenda van de raad.*
2. *Voorgesteld wordt als onderdeel van de realisering van de eerste prioriteit om de beleidsprioritering in vier jaarschijven op te nemen in de begroting 2012.*
3. *De opstelling van de planning van de beleidsevaluaties volgt later.*
4. *de griffie bereidt een discussienotitie voor de raad voor aan de hand waarvan de raad zich nader beraadt over de betekenis van de strategische visie en over de vraag hoe deze gelet op de eraan toe te kennen betekenis het beste tot stand kan komen.*
5. *Het aanpassen van de P&C-cyclus aan de eisen van Governance wordt geprioriteerd.*
6. *Om het inzicht in samenhang van doelen te versterken wordt voorgesteld om voor een programma een doelenboom op te stellen zodanig dat ook de onderlingesamenhang van doelen op programmaniveau en de samenhang met producten, middelen en activiteiten in beeld wordt gebracht.*
7. *Aan de implementatie van de werkwijze conform de beleidsklok als besluitvormingsproces wordt prioriteit toegekend.*
8. *Naast de invoering van Governance dient de implementatie van Goed Bestuur onderwerp van permanente aandacht te zijn. Over het hoe de betekenis van het burgerjaarverslag hierbij wordt een procesvoorstel voorbereid.*
9. *goed gestructureerde aanpak van de op verandering van houding en gedrag gerichte implementatie van instrumenten is onontbeerlijk*
10. *De strategische agenda (cf. notitie Gijsbertsen wordt gezien als primaire vereiste en vervolgens de uitwerking van het proces van beleidsvoorbereiding a.d.h.v. de beleidsklok. Niet minder belangrijk is om naast de invoering van deze twee instrumenten de manier van werken van alle betrokkenen ofwel hiervoor benodigde houding en gedrag te beschrijven.*
11. *het is noodzakelijk om verwachtingen en beelden bij de actieve informatieplicht uit te wisselen tussen raad en college, om deze vervolgens vast te leggen in normen.*

Bijlage - Verslag werkconferentie

Bijlage 1: flaps van de workshops

ad opdracht 1:

groep 1:

wethouderscultuur

kenmerken: wethouder dominant in de fractie
raad zeer volgend / minder open voor initiatieven
eigen diensten

relatie met Governance / Goed Bestuur

wat veranderen: scheiden verantwoordelijkheden
integraliteit van beleid cq collegiaal bestuur
AMT – CMT collegiaal

groep 2:

wethouderscultuur

krachtige wethouders met visie sturend en kaderstellend (bij gratie van coalitie)

raad volgend

ook nodig integreringsafspraken

opl.: minderheidscollege

ruimte zoeken als raad

groep 3:

wethouderscultuur

- vroeger meer dan nu
- verschil oppositie en coalitie
- veranderd sinds dualisme
- binnen college meer openheid onderling
- debat aan de voorkant op niveau van het collegeprogramma en coalitieakkoord moet beter op gang komen
- raad op eigen initiatief agenderen
- focus je in het debat op je eigen politieke visie
- niet teveel op details
- eigen politieke agenda bepalen

Bijlage - Verslag werkconferentie

ad opdracht 2:

groep 1:

strategische visie

- hoe vindt de lange termijn afstemming plaats?
 - i. Visie op deelterreinen
- Waarom kan de strategische visie hierbij een rol vervullen?
 - i. Dat vragen wij ons af of dat zo is
- hoe zo'n strategische visie maken en onderhouden?
 - i. Moet dat überhaupt wel
 - ii. We hebben wel een beeld als raad, maar die gebruiken we niet als toetsingsmiddel

groep 2:

- probleem: ontwikkelingen gaan te snel
juist te log
veel flexibiliteit nodig
- toch nodig: om trends te signaleren en daarop te sturen
scenario analyse
- Waar ga je nog over als college/raad (stad)?

ad opdracht 3:

groep 1:

Goed Bestuur

- hoe documenten van planning & control laten voldoen aan de uitgangspunten van Goed Bestuur?
 - i. Gronings A4-tje, smart
- Betekenis hiervan voor de lange termijn agenda van de raad?
 - i. Hogere frequentie
- betekenis Goed Bestuur voor Stadgers?
 - i. Burger is op alle momenten van de besluitvorming op de hoogte van de status en de mogelijke invloed hierop
- competenties college en management? (i.r.t. Goed Bestuur)
 - i. trefwoorden: vertrouwen hebben / geven
invoelend vermogen
politieke sensitiviteit
intergriteit
- stelling
 - i. hij klopt!

groep 2:

- Cijfers moeten iets zeggen doelstellen!
Niet alles is te meten, of in cijfers weer te geven
Kies voor een paar centrale thema's waar je op wilt sturen (niet op alle details)
Probeer zo scherp mogelijk te zeggen wat je wilt bereiken

Bijlage - Verslag werkconferentie

ad opdracht 4:

groep 2

je kwetsbaar opstellen(en de pers dan?)
helder zijn over wat je wilt

groep 3

goed bestuur, houding & gedrag

- geldt ook voor raadsleden
- open houding, luisteren

betekent niet altijd gelijk geven maar wel serieus nemen

- keuzes maken en helder kunnen beargumenteren
- dienst aansturen
- dienstbaarheid

ad opdracht A:

groep 4

college - sturende raad?
Durf, discipline ruggengraat

groep 5

aan begin jaar welke thema's politiek belangrijk zijn voor de raad (gehele raad)
voorbereiding / verkenning door de raad (randvoorwaarden, de "wat"vraag)
politieke jaaragenda maken
volgt opdracht aan het college
(inbedding in bestaande cultuur)

groep 6

strategische agenda + politieke LTA
LTA + vr./opdrachten aan het college
Mag college altijd opvatting hebben?

ad opdracht B:

groep 4:

Governance
LTA: belang van strategische agenda

groep 5:

van tevoren doestellingen duidelijk formuleren, vraagt
voorbereidende kaderstellende discussie
voorbereiding door college, griffie, input door raad
uitnodigen stadgers
helderheid over participatietraject

groep 6:

raadsopdracht vooraf
wat wil je (hierbij) bespreken en hoe rapporteren
betekenis communicatie voor Stadgers: inzicht in beleidsproces en participatieprocedure

Bijlage - Verslag werkconferentie

ad opdracht C:

groep 4:

actieve informatieplicht
idiot veel info
of het mondeling kan hangt af van het soort info

groep 5:

actieve informatieplicht = onbegrensd / maakt dit lastig
geen normenkader
vraagt politiek gevoel van college
“verwijtende” raad activeert informatieplicht
informereren hoofdzakelijk over de “wat”vraag
schriftelijk in verband met controleerbaarheid

groep 6:

mededelingen altijd op papier
kan raad nog sturen?
Nog nader bespreken

Ad opdracht D:

groep 5

proces matchen met de inhoud
“helicopterview”/ hoofdlijnen

groep 6

in contact met samenleving
richten op hoofdlijnen
politiek relevante details
analyseren

Bijlage - Verslag werkconferentie

Bijlage 2: overzicht aanbevelingen cultuurverandering

Good Governance				
<p>Waarom de titel Good Governance Bij de werkconferentie van 24 mei jl. is komen vast te staan, dat alle acties in het kader van cultuurverandering passen in de visie van Good Governance. Om die reden is het onderstaande overzicht van aanbevelingen onder de titel Good Governance uitgebracht. Governance is kort samengevat sturen, beheersen, rapporteren en verantwoorden. Good Governance gaat over de normering van houding en gedrag om Governance in praktijk optimaal tot zijn recht te laten komen, opdat het door zijn omgeving gedragen en gerespecteerd wordt.</p> <p>Leeswijzer als hulpmiddel om het overzicht te lezen Het onderstaande schema is onderverdeeld in vier onder elkaar volgende blokken: strategische agenda, beleidsproces, Planning & Control Cyclus en Good Governance. Deze namen staan in kolom 1. Per blok zijn met het oog op transparantie in kolommen achtereenvolgens weergegeven in kolom 2 de aanbevelingen uit de rapportage van bevindingen, in kolom 3 de aanbevelingen van de commissie Cultuurverandering en in kolom 4 zijn de beide categorieën aanbevelingen geïntegreerd. <i>Cursief vindt u hier de aanbevelingen n.a.v. de werkconferentie.</i></p> <p>Ambitiebeheersing als voorwaarde voor het verandermanagement In het overzicht zijn er nog geen prioriteiten aangegeven. Hiervoor dient kolom 5. De prioritering in de afzonderlijke blokken hoeft elkaar niet te belemmeren. Het is mogelijk om prioriteiten in de drie blokken naast elkaar op te laten gaan, omdat aan ieder blok van elkaar verschillende disciplines kunnen werken. Het is wel een absolute voorwaarde om bij de planning van de prioriteiten in tijd de ambities goed te beheersen. De hechtheid van de Groningse cultuur vergt extra tijd voor het internaliseren van de aanbevelingen. Het is daarbij zaak om de prioriteiten overzichtelijk in deelstappen uit te werken.</p>				
	Rapport van bevindingen	Commissie Cultuurverandering (Aanbevelingen Stappenplan Cultuurverandering)	Aanbevelingen geïntegreerd	Prioriteit-Stelling
Strategische agenda	<ul style="list-style-type: none"> - ontwikkelen strategische visie 'Groningen in 2035' - komen tot een Strategische Agenda, waarmee de raad zijn sturende rol beter kan vervullen en aan de voorkant van het beleids proces komt – uitgangspunt notitie Gijsbertsen - maak een plan van aanpak mbt de aanbevelingen, begeleid door presidium - stel jaarlijks een griffieplan op met onderdeel CV 	<ul style="list-style-type: none"> - zet huidige LTA – een planningsoverzicht van het college – om in een LTA/strategische agenda waarmee de raad beter kan sturen en aan de voorkant van het beleidsproces komt te staan (Aanb. 1 t/m 6) 	<ul style="list-style-type: none"> - ontwikkelen strategische visie 'Groningen in 2035' - kom tot een Strategische Agenda, met als uitgangspunt de notitie Gijsbertsen - het presidium vormt de agenda-commissie - stel jaarlijks een griffieplan op met onderdeel CV <ul style="list-style-type: none"> • <i>laat griffie discussienotitie opstellen t.b.v. bezinning op betekenis strategische visie</i> 	

Bijlage - Verslag werkconferentie

	Rapport van bevindingen	Commissie Cultuurverandering (Aanbevelingen Stappenplan Cultuurverandering)	Aanbevelingen geïntegreerd	Prioriteit-Stelling
Beleidsproces	<p>- versterk de controlerende rol van de raad door een verantwoordingsparagraaf in de beleids-voorbereidende documenten op te nemen</p> <p>- nagaan hoe de kwaliteit van de informatie kan worden verbeterd tbv de sturende en controlerende rol van de raad</p> <p>- evalueer het functioneren van de commissies in de cie. CV én de commissievoorzitters en kom daarna met voorstellen</p> <p>- mbt burgerparticipatie: raad pak sturende rol!</p>	<p>- presenteer alle raadsvoorstellen/-collegebrieven volgens een helder en eenduidig format om de rol van de raad te versterken (Aanbevelingen 8, 10, 11 en 12)</p> <p>- vervolmaak het RIS (Aanbeveling 9)</p> <p>- mbt burgerparticipatie: aanbevelingen 14 t/m 21</p>	<p>- versterk de rol van de raad door de kwaliteit van beleids(voorbereidende) instrumenten te verbeteren</p> <p>- versterk het RIS tot een basisvoor-ziening voor het raadswerk</p> <p>- evalueer het functioneren van de commissies in de cie. CV én de commissievoorzitters en kom daarna met voorstellen</p> <p>- college heeft reeds kadernota opgesteld; wordt inmiddels uitgewerkt</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ken prioriteit toe aan implementatie werkwijze conform beleidsklok</i> 	

Bijlage - Verslag werkconferentie

	Rapport van bevindingen	Commissie Cultuurverandering (Aanbevelingen Stappenplan Cultuurverandering)	Aanbevelingen geïntegreerd	Prioriteit-Stelling
P & C cyclus	<p>- kom tot beleidsprioritering in vier jaarschijven en</p> <p>- verzoek het audit-comitee te adviseren over de verwerking van de beleidsprioriteiten in de voorjaarsbrief om de gevolgen voor de begrotings-behandeling in beeld te brengen</p> <p>- verzoek het audit-comitee om advies hoe de samenhang van de planning en rapportage documenten van de P&C cyclus te verankeren in de verordening ex art 212 en 213 lid 1 gem.wet</p> <p>- nagaan hoe het beste cyclisch kan worden gerapporteerd over de ontwikkeling van de kwaliteit van dienstverlening</p>		<p>- kom tot beleidsprioritering in vier jaarschijven en</p> <p>- verzoek het audit-comitee te adviseren over de verwerking van de beleidsprioriteiten in de voorjaarsbrief om de gevolgen voor de begrotings-behandeling in beeld te brengen</p> <p>- verzoek het audit-comitee om advies hoe de samenhang van de planning en rapportage documenten van P&C cyclus te verankeren in verordening ex art 212 en 213 lid 1 gem.wet</p> <p>- nagaan hoe het beste cyclisch kan worden gerapporteerd over de ontwikkeling van de kwaliteit dienstverlening</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>prioriteer aanpassen P&C cyclus aan eisen Governance</i> • <i>stel voor een programma een doelenboom op om inzicht te krijgen in samenhang doelen, effecten, resultaten</i> 	

Bijlage - Verslag werkconferentie

	Rapport van bevindingen	Commissie Cultuurverandering (Aanbevelingen Stappenplan Cultuurverandering)	Aanbevelingen geïntegreerd	Prioriteit-Stelling
Good Governance	<p>- verzoek het audit-comitee om te adviseren over de voorbereiding om evaluatieprioriteiten te bepalen</p> <p>- verzoek het audit-comitee om advies hoe meetbaarheid van beleid consequent door te voeren</p> <p>- zorg voor een goed inwerkprogramma voor de raad, met veel aandacht voor good governance in relatie tot de rollen, taken en verantwoordelijkheden van raad en college</p> <p>- stel een discussienota op over de betekenis van de actieve informatieplicht van het college tbv de rol van de raad</p>	<p>- hanteer de spelregels uit de nota vertrouwelijkheid strikt en ga zeer terughoudend om met het opleggen van vertrouwelijkheid (Aanbeveling 13)</p> <p>- integreer in het scholingsaanbod voor de raad ook debatvaardigheden (Aanbeveling 7)</p>	<p>- verzoek het audit-comitee op korte termijn over beide aanbevelingen te rapporteren</p> <p>- verzoek het college op korte termijn het beleid mbt vertrouwelijkheid te evalueren</p> <p>- maak een goed inwerkprogramma voor de nieuwe raad, met veel aandacht voor good governance, in relatie tot de rollen, taken en verantwoordelijkheden voor raad en college</p> <p>- stel een discussienota op over de betekenis van de actieve informatieplicht van het college tbv de rol van de raad</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>maak voorstel over burgerjaarverslag als hulpmiddel om Goed Bestuur permanent onder de aandacht te brengen en te houden</i> 	

Bijlage - Verslag werkconferentie

Bijlage 3: concept-raadsvoorstel

Raadsvoorstel:

2010-2011

Ons kenmerk:

Registratienummer:

Ingekomen op:

Onderwerp: overzicht aanbevelingen cultuurverandering

Groningen,

Aan de Raad,

Het afgelopen jaar heeft de Commissie Cultuurverandering gewerkt aan aanbevelingen om de rollen van de raad en die van het college beter uit de verf te laten komen. Parallel hieraan is de rapportage van bevindingen geschreven. Deze rapportage hebt u vastgesteld in uw vergadering van 27 april jl. De rapportage van bevindingen van bevindingen is besproken in de werkconferentie van uw raad van 24 mei jl. Het verslag van deze werkconferentie treft u als bijlage aan. De aanbevelingen voortvloeiend uit het werk van de Commissie Cultuurverandering, de rapportage van bevindingen en van de werkconferentie van uw raad komen in grote mate met elkaar overeen of liggen in elkaars verlengde. Daarom zijn alle aanbevelingen geïntegreerd in één overzicht, dat u eveneens als bijlage aantreft. De Commissie Cultuurverandering heeft e.e.a. in haar vergadering van 13 juli 2011 besproken. Daarbij heeft de commissie de kwaliteit en de volledigheid van het overzicht besproken. Op basis van de bespreking komt de Commissie Cultuur Verandering tot het volgende advies:

1.
2.
3. Etc.

Wij stellen uw raad voor om te besluiten

- I. met inachtneming van het advies van de Commissie Cultuurverandering bijgaand overzicht vast te stellen en
- II. de Commissie Cultuurverandering het voorstel over de te stellen prioriteiten en planning te laten voorbereiden.

Het Presidium,

De voorzitter,

de griffier.

Bijlage - Verslag werkconferentie

Bijlage 4: concept-raadsbesluit

20 juli 2011.

Nr. ...

Overzicht aanbevelingen cultuurverandering

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gelezen het raadsvoorstel Overzicht aanbevelingen cultuurverandering, inclusief het verslag van de werkconferentie van college en raad van 24 mei 2011 en het geïntegreerde overzicht van de aanbevelingen voortvloeiend uit het werk van de commissie Cultuurverandering, de rapportage van bevindingen van de interim-griffier en de genoemde werkconferentie

HEEFT BESLOTEN:

- III. met inachtneming van het advies van de Commissie Cultuurverandering bijgaand overzicht vast te stellen en
- IV. de Commissie Cultuurverandering het voorstel over de te stellen prioriteiten en planning te laten voorbereiden.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van 20 juli 2011.

De griffier,

De voorzitter,

mr. L.A.M. (Leo) Aarden.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Bijlage - Overzicht aanbevelingen cultuurverandering (raadsbesluit)

20 juli 2011.
Nr. 6i.
Overzicht aanbevelingen cultuurverandering.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van het presidium van 13 juli 2011
GR 11.2680887;

HEEFT BESLOTEN:

- I. met inachtneming van het advies van de Commissie Cultuurverandering bijgaand overzicht vast te stellen;
- II. de Commissie Cultuurverandering het voorstel over de te stellen prioriteiten en planning te laten voorbereiden.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van 20 juli 2011.

De griffier,

De voorzitter,

mr. L.A.M. (Leo) Aarden.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Bijlage - Voorzet discussie agendavorming raad en commissies

Reg.nr. GR11.2801075

Aan: Commissie Cultuurverandering
Van: griffie

Voorzet discussie agendavorming raad / commissies (versie 28-10-2011)

Inleiding.

In de voorstellen over cultuurverandering (raadvoorstel van 13 juli 2011) staat: Werk de rol van het presidium als agendacommissie nader uit (ook in relatie tot het commissievoorzittersoverleg) en overweeg of nu bij andere gremia ondergebrachte activiteiten ook daar kunnen worden belegd.

In deze notitie wordt een voorzet voor een uitwerking gegeven. Eerst wordt de huidige werkwijze beschreven, welke knelpunten zijn er. Vervolgens wordt nagegaan of de huidige werkwijze verandering behoeft, en zo ja welke.

Notitie is binnen de griffie besproken, en zal achtereenvolgens worden besproken in het commissievoorzittersoverleg (28-9-2011), commissie cultuurverandering (16-11-2011) en het presidium (datum nog te bepalen). Het resultaat bespreking verslag commissievoorzittersoverleg staat aan het eind van de notitie weergegeven. Notitie is daar (nog) niet op aangepast.

Huidige werkwijze.

De commissievoorzitters bepalen in overleg met de commissiegriffiers de voorlopige agenda. Onderwerpen worden in hoofdzaak aangeleverd door het college. Hoewel er een LTA is, worden onderwerpen niet (altijd) volgens planning aangeleverd. Het is vaak een verrassing wat er komt. Dit leidt er vaak toe dat er geen evenwicht in agenda's is. Evenwicht in zin van elke vergadering een beheersbare agenda (ene keer veel, andere keer weinig), en evenwicht in agenda's tussen commissies.

Vooraf beoordeling van onderwerpen is, door de vaak late en onverwachte aanlevering van stukken, vaak niet goed mogelijk. Beoordeling om te zien of een onderwerp een conformstuk, resp. besprekstuk moet zijn, resp. om een goede inschatting te kunnen maken, hoeveel tijd er met de behandeling van een onderwerp gemoeid zou kunnen zijn. Desondanks loopt agendering in veel commissies goed.

Zoals gezegd stellen de commissievoorzitters in overleg met de commissiegriffier de voorlopige agenda op. Definitieve vaststelling van de agenda gebeurt tijdens de vergadering.

In het voortraject is er sprake van overleg tussen commissiegriffier en bestuursadviseur over onderwerpen die eventueel op de agenda moeten. Indien noodzakelijk is er nog contact met de portefeuillehouder.

Presidium heeft eigenlijk geen rol, behalve dat ze n.a.v. bespreking collegenotulen signalen afgeeft in welke commissie een bepaald onderwerp zou moeten. Beoordeling door het presidium is trouwens lastig omdat het presidium niet over de achterliggende collegestukken beschikt.

Bijlage - Voorzet discussie agendavorming raad en commissies

Vanuit de commissie worden onderwerpen geagendeerd voor de raad. Aan het eind van een commissievergadering wordt geconcludeerd of een stuk als conformstuk kan worden geagendeerd of als bespreekstuk. Bij conclusie bespreekstuk wordt niet geconcludeerd over welke onderdelen het gesprek in de raad zou moeten gaan. Het stukje wordt niet goed doorgegeven.

De agenda van de raad staat geagendeerd voor het presidium (bijna wekelijks). Er is sprake van een voortschrijdende agenda. Een agenda die pas definitief wordt op het moment van vaststelling door de raad (of presidium?). Er is niet sprake van afstemming tussen commissievoorzitters en presidium. Griffie is de verbindende schakel.

Kortom er is niet één (bestuurlijk) orgaan, dat zich bezighoudt met de agenderingsfunctie.

Behoeft de huidige werkwijze verandering?

Een aanbeveling is dat er een betere overdracht plaatsvindt van commissievergadering naar raadsvergadering. Overdracht in de zin van dat commissievoorzitters niet alleen concluderen of een onderwerp conform- of bespreekstuk is. Maar ook concluderen als het een bespreekstuk is, wat dan de onderwerpen van bespreking in de raad moeten zijn. De voorzitter van de raad kan dan tijdens de raadsvergadering hier mee sturen (informatie opnemen in geannoteerde agenda voor de voorzitter). Conclusies moeten ook medegedeeld worden aan de overige leden van de raad (via besluitenlijst commissie).

Hieronder wordt een aantal mogelijke scenario's geschetst over wie welke rol bij de agendering van raad en commissies kan vervullen. Er wordt geen voorkeur uitgesproken. Voor de griffie zijn alle 4 de scenario's uitvoerbaar.

Scenario 1.

Zoals hiervoor al beschreven kan geconcludeerd worden dat het accent voor de agendavorming ligt bij de commissievoorzitter, en in het verlengde daarvan de commissiegriffier. Voor de voorbereiding is niet altijd te veel tijd. Wijzigingen en aanvullingen worden pas op een laat tijdstip kenbaar gemaakt.

Conclusie / aanbeveling: er moet strikt de hand worden gehouden aan het afgesproken tijdstip waarop stukken worden aangeleverd. Daarnaast moet het instrument van de LTA beter worden benut. Een en ander kan via het periodiek overleg van commissievoorzitter, portefeuillehouder, commissiegriffier en bestuursondersteuner.

Een andere aanbeveling is, voor zover dat nog niet gebeurt, dat in het periodieke overleg van commissievoorzitters standaard op de agenda staat: voorbereiding commissievergaderingen.

De rol van het presidium hoeft niet te veranderen. Het presidium brengt waar nodig op het laatste moment correcties aan in de agenda. Het is aan te bevelen dat 1 à 2 keer per jaar presidium en commissievoorzitters gezamenlijk gang van zaken in commissies en raadsvergadering bespreken.

Het voorgaande houdt slechts een zeer beperkte verandering in. Er kan ook voor een ander scenario worden gekozen.

Bijlage - Voorzet discussie agendavorming raad en commissies

Scenario 2.

De instelling van een aparte agendacommissie o.l.v. de plaatsvervangend voorzitter van de raad; leden: 2 commissievoorzitters en 2 fractievoorzitters, met de griffier en 1 commissiegriffier als adviseurs; komt elke 1e woensdag van de maand een uur bij elkaar en bespreekt dan de LTA van de komende twee maanden (dus elke maand wordt 2x besproken); de griffie doet voorafgaand aan dit overleg navraag bij bestuursadvisering wat men voor deze maanden nog aan extra's verwacht, dit wordt naast de LTA gelegd; de agendacommissie bepaalt aan de hand hiervan globaal wat wanneer in welke commissie wordt besproken; dit geldt vervolgens als dringend advies aan de commissievoorzitters en het presidium; uiteindelijk beslist de commissievoorzitter over de conceptagenda van zijn/haar commissie en het presidium over de conceptagenda van de raad.

Scenario 3.

Een variant op scenario 2 is een bijeenkomst van presidium + cie.vorzitters waarbij de LTA grondig wordt 'doorgespit'. Bijvoorbeeld 1 x per maand (of 2 maanden??) Je kunt daarvoor het presidium verlengen tot een uur en de cie.vorzitters een half uur laten aansluiten. Dat het college daarnaast allerlei onderwerpen laat 'opploppen' behoeft een stevige reactie van het presidium dat dit 'not done' is....
Natuurlijk is het nodig dat de cie.griffiers goed overleg houden met de bestuursadviseurs om de LTA up to date te houden.

Scenario 4.

Een nog verdergaand scenario is dat de commissievoorzitters (evt. onder voorzitterschap van de plv. voorzitter van de raad, in de huidige situatie een dubbelrol) de agendacommissie vormen, en zowel de voorlopige agenda's van de commissie vaststellen als de voorlopige agenda van de raad. Waarom ook agenda van de raad. De agenda van de raad wordt voor een zeer belangrijk deel bepaald door wat er uit de commissie komt. Voor wat betreft werkwijze: voorzitters komen elke eerste woensdag van de maand bij elkaar, als beschreven in het vorige scenario.

Resultaten bespreking commissievoorzitters, d.d. 28 september 2011.

Agendering raad en commissies

De voorzitters zijn erg voor het nadrukkelijker doorgeven van het stokje van commissie naar raad. Dus niet alleen 'ter bespreking naar raad', maar dan ook doorvragen: 'waar moet het dan in de raad nog over gaan?' zodat de discussie in de raad niet een herhaling van de commissie wordt. Geformuleerde bespreekpunten gaan naar via de geannoteerde agenda naar de voorzitter van de raad.

Voorzitters informeren hun commissies dat er vanaf eerstkomende commissies zo wordt gewerkt.

Het invoeren van een aparte agendacommissie vinden de voorzitters te zwaar. Evt. problemen m.b.t. agendering los je daar niet mee op. Problemen worden ook niet door iedereen zo nadrukkelijk ervaren. Van de geschetste scenario's heeft uiteindelijk nr. 1 de voorkeur. In het gecombineerde overleg fractie- en commissievoorzitters (2x per jaar) zou zowel de LTA als de gang van zaken tijdens de commissies aan de orde moeten komen.

De notitie gaat met vermelding van de voorkeur van de commissievoorzitters naar de commissie Cultuurverandering en het presidium.

Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...

GRIFFIE

Registratienummer: GR11.2800913

Onderwerp:

Discussienotitie over 'nut en noodzaak' van het ontwikkelen van een nieuwe strategische visie voor de lange termijn.

Behandeling:

Aan de hand van de notitie een standpunt bepalen over het al dan niet starten met de ontwikkeling van een nieuwe strategische visie.

Aanleiding:

In de vergadering van de commissie CV van 13 juli 2011 is, naar aanleiding van de rapportage van interim griffier L. Aarden en de bespreking hiervan tijdens een werkconferentie van raad en college, een prioriteitenlijst vastgesteld van uit te voeren werkzaamheden in het kader van de cultuurverandering voor deze raadsperiode. Een van de door dhr. Aarden aanbevolen prioriteiten is het opstellen van een strategische lange termijn visie. De commissie wil over dit onderwerp graag een aparte discussie voeren, om helder te krijgen of aan het uitvoeren van deze aanbeveling prioriteit moet worden gegeven. Heeft zo'n visie een meerwaarde bovenop de al bestaande nota's; is het zinvol om op dit moment met het opstellen van een dergelijk document aan de slag te gaan, of is het verstandiger eerst af te maken wat nu in gang is gezet alvorens energie te steken in een nieuw onderwerp, zijn een aantal vragen die bij de commissie leven. Aan de griffie werd het verzoek gedaan om met een discussienotitie over dit onderwerp te komen.

Inleiding:

Begrippenkader

De begrippen missie, visie, strategie

De begrippen missie, visie en strategie worden vaak in verschillende betekenissen en door elkaar gebruikt. Hieronder de definities ter verduidelijking.

Missie

Een missie definieert de bestaansgrond van een organisatie en geeft antwoord op de vraag: Waarom doen we wat we doen? De missie is tijdloos, maar wel toe te passen op een concreet moment. Een missie staat niet voortdurend ter discussie.

Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...

Visie

Een visie is een consistente blik op de toekomst en geeft de gewenste situatie aan. Het is als het ware een foto van de situatie die de organisatie nastreeft. Bij het vormen van een visie is 'reparatiedenken' een valkuil. Bij het formuleren van de visie moet men zich losmaken van de werkelijkheid en dus ook van zaken die in het verleden niet goed zijn gegaan. Een visie is 'realistisch dagdromen'.

Strategie

De strategie beschrijft hoe de in de visie gestelde beelden en doelen bereikt gaan worden en geeft een samenhangende reeks acties aan voor het handhaven van de continuïteit op langere termijn.

Doelstellingen

De laatste brug tussen het strategisch denken en het praktisch doen is die naar de doelstellingen. Doelen zijn tastbare resultaten die worden nagestreefd om de missie, visie en strategie te verwezenlijken. Daarbij helpt het om de doelstellingen SMART te formuleren: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden. Soms wordt daar nog aan toegevoegd: Inspirerend (smartI).

Wat is een strategische visie?

Met een strategische visie wordt samenhang gebracht in het beleid zodat er richting aan gegeven kan worden.

De strategische visie beschrijft de richting waarin lijnen voor de diverse beleidsterreinen worden uitgezet. Die lijnen komen uiteindelijk allemaal samen, omdat we weten waar we heen willen.

Bovenstaande driehoek geeft goed weer waaruit een strategische visie wordt opgebouwd. Je kunt het zien als een soort paraplu, waaronder diverse deelvisies hangen, die samen werken aan hetzelfde toekomstbeeld. Het geeft een integraal beeld op de stad in de (nabije en middellange) toekomst. Met de strategische toekomstvisie wordt een scherp beeld neergezet van de identiteit die wordt nagestreefd. Dit schept duidelijkheid, voor onszelf en voor de buitenwacht.

Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...

Een strategische toekomstvisie moet antwoord geven op de volgende vragen:

- Wat voor een gemeente zijn wij en willen wij in de toekomst zijn?
- Wat zijn onze belangrijkste opgaven?
- Hoe onderscheiden we ons van andere gemeenten?
- Wat zijn de doelen en de uitgangspunten van ons ruimtelijke, maatschappelijke en economische beleid?
- Welke maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken moeten daarvoor worden opgepakt?

Bv. strategische opgaven als gevolg van maatschappelijke trends en ontwikkelingen op het gebied van woningmarkt en woonomgeving, van verkeer, van bereikbaarheid, van zorg en van jeugd en jongeren, van basisonderwijs, van bewegen en sport, van kunst en cultuur (historie), van veiligheid, van dienstverlening, van recreatie, van winkelvoorzieningen, van economische structuurversterking en van natuurbehoud en –ontwikkeling,

Bij het opstellen van een langjarige strategische visie onderscheiden we drie fases:

fase 1: De verkenningsfase

fase 2: De koersbepaling en

fase 3: De vaststellingsfase

De visie wint aan waarde als de visie periodiek wordt geëvalueerd en zo nodig wordt bijgesteld.

Situatie in Stad:

Een lange termijn visie wordt dikwijls voor 25 of 30 jaar gemaakt. Voor Groningen is een strategische lange(re) termijn visie geen onbekend fenomeen, maar visies met een looptijd van 20 tot 30 jaar zijn er niet verschenen. In 2000 is door de raad aangenomen: 'Groningen, het *stedelijk* alternatief. Een politiek-bestuurlijke visie op de stedelijke samenleving in 2010'. Deze visie kan gerekend worden tot een visie met een middellange termijn, in dit geval 10 jaar.

Waarom is in 2000 gekozen voor een dergelijke, integrale visie? In de inleiding staat geschreven: 'Het realiseren van *het stedelijk alternatief* zien wij als een uitdaging van de eerste orde. Wij beschouwen *het stedelijk alternatief* als een denk- en ontwikkelingsrichting, als een ordenend beginsel voor het in kaart brengen van kwaliteiten en potenties en het formuleren van beleid. Er leefde bij ons de behoefte om nieuwe uitgangspunten te bepalen voor de ruimtelijke, economische en sociaal-culturele ontwikkeling van Groningen voor de komende jaren. *Het stedelijk alternatief* is het begin van een vernieuwingsproces, niet de afronding ervan.'

Deze langere termijn visie is in 1999 niet op de uitgebreide interactieve wijze tot stand gekomen die tegenwoordig wordt gehanteerd voor het maken van een dergelijk document, maar is voornamelijk door het college in samenspel met het ambtelijk apparaat geformuleerd.

In deze visie wordt een aantal belangrijke onderwerpen extra uitgelicht, de zogenaamde prioritaire aandachtsgebieden, die in de jaren erna verder zijn uitgewerkt aan de hand van beleidsnota's en jaarlijkse uitwerkingsprogramma's. Deze aandachtsgebieden zijn:

- Het verder versterken van de economische positie van de stad;
- Het duurzaam vergroten van de leefbaarheid;
- Het bevorderen van de arbeidsparticipatie en de sociaal-culturele participatie;
- Het bevorderen van integratie.

Bij de daaropvolgende gemeenteraadsverkiezingen in 2002 was *het stedelijk alternatief* nog zo actueel dat het nieuwe college op de ingeslagen weg is verder gegaan.

Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...

Ook het college dat in 2006 aantrad was nog content met de lopende visie voor de stad en heeft eveneens de lijnen doorgetrokken. De gekozen aandachtsgebieden waren voor de periode 2006-2010 nog relevant en het college zet een aantal projecten die gestart waren in de vorige collegeperiode voort. Bijvoorbeeld het project Intense Stad om een duurzame uitbreiding van de stad te bereiken; uitbouw van Het Akkoord van Groningen om de kennisontwikkeling te stimuleren en de uitvoering van het beleid *Werken, Meedoen en Erbij horen*, om zoveel mogelijk mensen op de arbeidsmarkt te laten participeren.

In 2010, de einddatum van de lopende visie *het stedelijk alternatief*, vond er opnieuw een raads- en collegewisseling plaats. Het college zet in op de speerpunten 1) Aantrekkelijke stad; 2) Duurzame stad; 3) Solidaire stad en 4) Betrokken stad. De begrotingscyclus speelt een leidende rol. Een duidelijke, langjarige sociale visie ontbreekt.

In deze raadsperiode wordt verder sterk ingezet op de bestuurlijke vernieuwing van de organisatie. Het college heeft er niet voor gekozen om in het begin van deze nieuwe raadsperiode te starten met het ontwikkelen van een nieuwe strategische visie voor de stad, maar vanuit het collegeprogramma verder te werken met bestaande en nieuwe beleidsnota's, waarvan hieronder een aantal wordt vermeld.

Plannen/nota's waar op dit moment mee gewerkt wordt:

Op de volgende bladzijde worden in een schematisch overzicht een aantal recente nota's opgesomd. Ook nota's waarvan de looptijd al 'verstreken' is, maar waarmee nog wel gewerkt wordt omdat het beleid nog geldend is, staan vermeld. Van weer andere nota's is een herziene versie in de maak.

Het overzicht, aan de hand van de programma-indeling, is geen volledige inventarisatie van alle nota's, maar geeft een beeld van de (meer recente) nota's waarmee momenteel gewerkt wordt.

Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...

<p>Werk en inkomen: Werken, meedoen, erbij horen, re-integratie-beleid 2006-2008 Ondersteuning bij participatie (Groningse visie op de inzet van het participatiebudget) (2010) Besteding extra middelen schuldhulpverlening (2010) Nota inzet participatievoorzieningen (2011)</p>	<p>Cultuur: Inhoudelijk toetsingskader Groninger Forum (2008) Cultuurnota 2009-2012 Popvisie No Guts No Glory (2010) Medianota 2011 Bibliotheekvisie 2011 Feesten in Balans 2 (2010)</p>
<p>Economie en werkgelegenheid: Stad op Scherp: structuurvisie tot 2020 (2009) G-kraft, ec. meerj.programma 2010-2014 Terrein in bedrijf 2008-2015 Groningen Wereldstad: 2008-2012 Binnenstad.nu: visie op de binnenstad 2009-2015 Reg. Arb.markt beleid (juli 2011) Akkoord van Groningen 2.0 (2009)</p>	<p>Verkeer: Nota Groningen duurzame mobiliteit 2011-2020 Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer 2011-2014 (2011) Parkeren in de stad: duurzaam bereikbaar (2010) Tram in Stad en Regio (2007) Nota P+R Groningen (2011) Deltaplan Fiets Binnenstad (najaar 2011)</p>
<p>Jeugd en onderwijs: Integraal jeugdbeleid 2010-2014 Lokale educatieve Agenda 2010-2014 Duurzaamheid educatie 'Groeien en bloeien' 2008-2011 Buitenspelen in Groningen 2007-2011 Integraal huisvestingsplan 2011-2014</p>	<p>Wonen: Structuurvisie Kwaliteit van wonen (2009) Meerjarenprogramma 2012 (2011) Akkoord van Groningen 2.0 (2009) Masterplan Groningen energieneutraal (2011) Notitie 'Particuliere Kamerverhuur' (2011)</p>
<p>Welzijn, gezondheidszorg en zorg: Emancipatienota 2010-2013 Nieuw Lokaal Akkoord (2011) Uitvoeringsnota Zelforganisaties 2011-2014 Wmo meerjarenprogramma 2012-2015</p>	<p>Onderhoud en beheer Openbare Ruimte: Beheer Openbare Ruimte Groningen (2001) Afvalbeheerplan 2011-2015 Uitv.programma bodemsanering 2010-2014 Groninger Water en Rioleringsplan (2009-2013) Kapvergunningenbeleid (2010)</p>
<p>Sport en bewegen: Meer ruimte voor sport en bewegen 2010-2020 Sport in beeld, Gronings sportbeleid weer in vorm (2005)</p>	<p>Veiligheid: Kadernota Veiligheidsbeleid 2011-2014 Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio Groningen (2011-2014) Gemeentelijk rampenplan Beleidsplan Brandweezorg en rampenbestrijding (2008-2011)</p>
	<p>Stadhuis en Stadjer: Kadernota Burgerparticipatie (2011) Nota Social Media #ggsn (2011) Uitv.plan publieke dienstverlening (2011)</p>

De meeste beleidsnota's zijn uitwerkingen van de visie *het stedelijk alternatief* en zijn niet (meer) erg langlopend. Een uitzondering is de nota Stad op Scherp, de structuurvisie 2008-2020, op 25 maart 2009 door de gemeenteraad vastgesteld. Deze nota heeft wel een lange(re) termijn visie, tot 2020. Deze structuurvisie richt zich op de ruimtelijke ontwikkeling van de stad, maar verliest belangrijke waarden 'sterk, sociaal en duurzaam' niet uit het oog. De uitwerking geschiedt door een jaarlijks uitvoeringsprogramma.

Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...

Hoe nu verder: wat kan de rol van de raad zijn

Het college heeft er in het huidige collegeprogramma niet voor gekozen om op korte termijn een nieuwe strategische visie te gaan opstellen, maar vindt het belangrijk om de komende jaren te werken aan de vier thema's Aantrekkelijke stad, Duurzame stad, Solidaire stad en Betrokken stad van het collegeprogramma, zonder daar een langjarige visie voor de stad onder te leggen. Dit hoeft u er, als raad, echter niet van te weerhouden om wel te besluiten om in deze raadsperiode te komen tot het opstellen van een nieuwe strategische visie voor de lange(re) termijn. In zijn rapport van bevindingen bepleit interim griffier Aarden dit sterk. De heer Aarden verwoordt het als volgt: 'De veranderingen in de demografische samenstelling van Stad en Ommelanden doen zich steeds sterker gelden. De rol van de stad voor haar omgeving ondergaat beslist ook verandering door de trend van krimp in de ommelanden. Daarom is het belangrijk om nu al een beeld te krijgen van wat dit alles betekent voor de voorzieningen van de stad in 2035.'

Groot voordeel van een nieuwe strategische visie is dat daarmee opnieuw voor een flink aantal jaren een samenhangende koers voor de stad is uitgezet. Als de raad er tevens voor zou kiezen om zo'n strategische visie interactief op te stellen met burgers en bedrijfsleven, dan beschikt Groningen voor de komende jaren over een breed gedragen visie op de toekomst van de stad. Vanwege het feit dat *het stedelijk alternatief* een beeld van Stad geeft in 2010 is een oproep om in deze periode tot een nieuwe strategische visie te komen zeker plausibel. Deelt u de mening om nú te starten met het opstellen van een nieuwe langjarige strategische visie, dan dient u heel binnenkort besluiten te nemen over het verloop van het proces en financiën hiervoor vrij te maken. U zou dan in het voorjaar van 2012 kunnen starten met de verkenningsfase.

U zou er ook voor kunnen kiezen om nog niet op dit moment veel energie te steken in het gaan opstellen van een nieuwe, interactieve strategische visie, maar bijvoorbeeld in het laatste jaar van deze raadsperiode hiermee een start te maken. Voor de raadsverkiezingen van maart 2014 zou dan fase 1: De verkenningsfase, afgerond kunnen zijn en zou fase 2: De koersbepaling, onderdeel kunnen zijn van verkiezingscampagne en collegevorming. In het eerste jaar van de nieuwe raadsperiode kan dan fase 3: De vaststellingsfase, kunnen plaatsvinden. Voordeel van die keuze is dat er de komende jaren prioriteit gegeven kan worden aan de belangrijke onderwerpen die nu in behandeling zijn (o.a. Forum, ontwikkeling tram, bestuurlijke vernieuwing).

Discussiestellingen:

U wilt als raad een afweging kunnen maken op de vraag 'Willen wij een nieuwe strategische lange termijn visie voor Stad'. Beantwoordt u deze vraag met een 'nee', dan is de discussie daarmee afgelopen. Bent u echter van mening dat zo'n nieuwe visie er moet komen dan moet u zich ook uitspreken over de termijn waarop u met het ontwikkelen van de visie wilt starten. Wellicht kunnen de onderstaande discussiestellingen u behulpzaam zijn bij het formuleren en afwegen van uw argumenten:

1. Voor de lopende raadsperiode is het voldoende duidelijk welke koers we voor Stad willen bewandelen;

Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...

2. We kunnen, door het ontbreken van een strategische visie, niet inspelen op de problemen waar we mee geconfronteerd worden;
3. Er zijn zoveel beleidslijnen in uitvoering dat we door 'de bomen het bos niet meer zien' en de samenhang missen;
4. Het is juist om in deze periode ervoor te zorgen dat de cultuuromslag en de daarbij behorende bestuurlijke dienstverlening gerealiseerd wordt; dat is een grote opgave;
5. In het laatste jaar van deze raadsperiode is het verstandig om de verkenningsfase voor een nieuwe strategische lange termijn visie te starten. De uitkomsten van deze verkenningsfase kunnen vervolgens als input dienen voor verkiezingen en collegevorming.

Behandelproces:

- a. bespreken discussienotitie in commissie CV 16 november 2011;
- b. formuleren advies aan raad. U hebt hierbij 3 keuzes:
 1. adviseren om geen nieuwe lange termijnvisie te ontwikkelen;
 2. adviseren om het proces om een nieuwe visie op te stellen begin 2012 te starten en het hele proces binnen de lopende raadsperiode te realiseren. De raad dient daarbij op hele korte termijn financiële middelen beschikbaar te stellen;
 3. adviseren om de verkenningsfase (1^e fase) na de zomer van 2013 te starten en af te ronden voor de raadsverkiezingen in maart 2014. De uitkomsten kunnen dan een rol spelen in de verkiezingscampagne. Bij het vaststellen van de begroting voor 2013 dienen middelen gereserveerd te worden voor het hele proces.
N.B. de griffie wijst u erop dat het grote voordeel hierbij is dat er dan prioriteit gegeven kan worden aan het verder uitwerken van de grote onderwerpen die nu aan de orde zijn.
- c. afhankelijk van de besluitvorming door de raad wordt er een plan van aanpak opgesteld, in overleg met het college.

Voorbeelden van strategische lange termijn visies kunt u bekijken via:

Moerdijk:

http://www.moerdijk.nl/68879/Strategische_visie_Moerdijk.html

Blaricum:

http://www.blaricum.nl/blaricum/College/Meerinformatie/strategischevisie2/id_101255

Roermond:

http://www.roermond.nl/Docs/bestuur/beleidsdocumenten/strategische_visie_2020.pdf

Deventer:

<http://www.vng.nl/smartsite.dws?id=87840>

red.: H.G. Stoel-Snater
heily.stoel@ groningen.nl

Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	30 november 2011
Raadscommissie	Cultuurverandering
Datum raadscommissie	16 november 2011
Publiciteit	
Bijlagen	Discussienotitie griffie

Registratienr.	
Datum B&W besluit	n.v.t.
Portefeuillehouder	n.v.t.
Steller	Mw. H.G. Stoel-Snater
Telefoon	050 – 367 7806
E-mail	heily.stoel@groningen.nl

Onderwerp

Ontwikkeling Strategische Visie

Concept raadsbesluit

De raad besluit naar aanleiding van de discussienotitie van de griffie over 'nut en noodzaak' van het ontwikkelen van een nieuwe strategische visie voor de lange termijn:

- I. in de nieuwe raadsperiode 2014 - 2018 in principe over te gaan tot ontwikkeling van een nieuwe strategische visie voor de lange termijn
- II. ervoor te zorgen dat de verkenningsfase voor de verkiezingen is afgerond, zodat de koersbepaling onderdeel kan zijn van verkiezingscampagne en collegevorming
- III. de griffie te verzoeken hiervoor in samenspraak met de ambtelijke organisatie een plan van aanpak op te stellen en dit meteen na de zomer van 2012 ter vaststelling aan de raad voor te leggen; hierin moet ook aandacht worden gegeven aan de financiële consequenties

of

- I. in de lopende raadsperiode 2010 – 2014 in principe over te gaan tot ontwikkeling van een nieuwe strategische visie voor de lange termijn
- II. de griffie te verzoeken hiervoor in samenspraak met de ambtelijke organisatie een plan van aanpak op te stellen en dit in het voorjaar van 2012 ter vaststelling aan de raad voor te leggen; hierin moet ook aandacht worden gegeven aan de financiële consequenties

of

- I. niet over te gaan tot ontwikkeling van een nieuwe strategische visie voor de lange termijn

Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...

Publiekssamenvatting

Een strategische visie bedoelt samenhang te brengen in het beleid van de gemeente zodat er richting aan kan worden gegeven. Het is een soort paraplu waaronder diverse deelvisies hangen, die samen werken aan hetzelfde toekomstbeeld. Zo wordt een scherp beeld neer gezet van de identiteit die wordt nagestreefd. Antwoord moet worden gegeven op vragen als: wat voor gemeente willen wij zijn, wat zijn onze belangrijkste opgaven, en hoe onderscheiden wij ons van andere gemeenten. In het jaar 2000 is door de raad een dergelijke visie aangenomen voor de periode tot 2010. In 2010 heeft het college dat toen aantrad er niet voor gekozen te gaan werken aan een nieuwe strategische visie. In plaats daarvan wordt vanuit het collegeprogramma verder gewerkt met bestaande en nieuwe beleidsnota's. Dat hoeft de raad er niet van te weerhouden om wel aan zo'n strategische visie te gaan werken. Voordeel daarvan is dat daarmee opnieuw voor een flink aantal jaren een samenhangende koers voor de stad wordt uitgezet.

Voorgesteld besluit

- I. in de nieuwe raadsperiode 2014 - 2018 in principe over te gaan tot ontwikkeling van een nieuwe strategische visie voor de lange termijn
- II. ervoor te zorgen dat de verkenningsfase voor de verkiezingen is afgerond, zodat de koersbepaling onderdeel kan zijn van verkiezingscampagne en collegevorming
- III. de griffie te verzoeken hiervoor in samenspraak met de ambtelijke organisatie een plan van aanpak op te stellen en dit meteen na de zomer van 2012 ter vaststelling aan de raad voor te leggen; hierin moet ook aandacht worden gegeven aan de financiële consequenties

of

- I. in de lopende raadsperiode 2010 – 2014 in principe over te gaan tot ontwikkeling van een nieuwe strategische visie voor de lange termijn
- II. de griffie te verzoeken hiervoor in samenspraak met de ambtelijke organisatie een plan van aanpak op te stellen en dit in het voorjaar van 2012 ter vaststelling aan de raad voor te leggen; hierin moet ook aandacht worden gegeven aan de financiële consequenties

of

- I. niet over te gaan tot ontwikkeling van een nieuwe strategische visie voor de lange termijn

Inleiding

In de vergadering van de commissie Cultuurverandering van 13 juli 2011 is n.a.v. de rapportage van bevindingen van de interim-griffier en de bespreking hiervan tijdens een werkconferentie van raad en college een prioriteitenlijst besproken van uit te voeren werkzaamheden in het kader van de cultuurverandering voor deze raadsperiode. Eén van de voorgestelde prioriteiten was het opstellen van een strategische lange termijn visie. De commissie wilde echter eerst over nut en noodzaak hiervan een discussie voeren omdat hierbij de nodige vraagtekens werden geplaatst. De griffie werd verzocht hiervoor een notitie voor te bereiden. De nu voorliggende notitie moet de raad helpen de gewenste discussie te voeren en tot een besluit te komen over het al dan niet gaan ontwikkelen van een strategische visie.

Bijlage - Discussienotitie Strategische Visie met concept-raadsvoors...

Beoogd resultaat

Aan de raad een heldere uitspraak te ontlokken over de vraag of zij al dan niet aan een nieuwe strategische visie voor de lange termijn wil werken.

Kader

Raadsbesluit Overzicht aanbevelingen cultuurverandering d.d. 20 juli 2011 met achterliggend raadsvoorstel incl. verslag werkconferentie, en de bespreking hiervan in de commissie Cultuurverandering d.d. 13 juli 2011.

Argumenten/afwegingen

Argumenten ten gunste van de ontwikkeling van een strategische visie:

- 1) Met een strategische visie wordt samenhang gebracht in het beleid zodat er richting aan gegeven kan worden.
- 2) De Gemeente Groningen had van 2000 – 2010 een strategische visie onder de titel 'Groningen, het *stedelijk* alternatief. Een politiek-bestuurlijke visie op de stedelijke samenleving in 2010'
- 3) De veranderingen in de demografische samenstelling van Stad en Ommelanden en de daardoor veranderende rol van de Stad ten opzichte van haar omgeving vragen om een scherp beeld van wat dit betekent voor de voorzieningen van de stad in 2035
- 4) Met een nieuwe strategische visie wordt opnieuw voor een flink aantal jaren een samenhangende koers voor de stad uitgezet.
- 5) Als gekozen wordt voor een interactief proces bij de opstelling van zo'n visie beschikt de gemeente voor de komende jaren over een breed gedragen visie op de toekomst van de stad.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

De ontwikkeling van een strategische visie zou een interactief proces moeten zijn met burgers en bedrijfsleven. Hoe e.e.a. precies moet worden vormgegeven zal in een vervolgotitie nader moeten worden uitgewerkt.

Financiële consequenties

Het gaat nu om een principe beslissing. Als de raad in principe akkoord is, zullen de financiële consequenties verder moeten onderzocht en een plek moeten krijgen in het plan van aanpak. Op basis daarvan kan de raad altijd alsnog besluiten niet op de ingeslagen weg voort te gaan.

Realisering en evaluatie

Ook dit is voer voor een vervolgotitie

Ingekomen stukken - CV20111116tkn

Lijst ingekomen stukken

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 16 november 2011

Collegebrieven

1. 1 nov. 2011 Groningen Management Team

Advies: v.k.a.

Collegedebrief - Groningen Management Team

Bestuursdienst

Afdeling Organisatieontwikkeling
Onderwerp Groningen Managementteam

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

E-mailadres
anne.de.jonge@groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367760 Bijlage(n) - Ons kenmerk
Datum 1-11-2011 Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Na een positief advies van de Centrale Ondernemingsraad hebben wij vandaag definitief ingestemd met vorming van het Groningen Managementteam (GMT) en met de benoeming van de eerste GMT-leden. Wij hebben de heer Peter Teesink benoemd als GMT-lid voor de maatschappelijke programma's. De heer Klaas van der Wal hebben we benoemd in de functie van directeur bedrijfsvoering. Vooral nog zal de huidige algemeen directeur a.i. van RO/EZ, Jaap Diepenveen, tijdelijk worden toegevoegd aan het GMT. De drie GMT-leden en gemeentesecretaris Maarten Ruys zullen een voorlopige portefeuille-indeling maken voor de periode dat de twee nog openstaande vacatures nog niet definitief zijn ingevuld. Daarbij zal Ruys in de komende periode voorzien in de functie als diensthoofd van de Hulpverleningsdienst. De voorlopige verdeling van de portefeuilles zult u later van ons ontvangen.

De algemeen directeuren Mieke Kortbeek van de Milieudienst en Jan Imholz van de DIA zijn per 1 november binnen hun eigen dienst als vakdirecteur aan de slag gegaan. Met de andere algemeen directeuren vinden nog gesprekken plaats.

De vervanging van het Algemeen Managementteam (AMT) met acht directeuren van acht afzonderlijke diensten, door een Groningen Managementteam (GMT) met vijf directeuren die sturen op samenhang en verbinding is voor de gemeentelijke organisatie een belangrijke stap op weg naar een organisatie die nog beter is toegerust om in te spelen op de steeds ingewikkelder wordende vragen vanuit de samenleving. Over de achtergronden hierbij hebben wij reeds uitgebreid met u van gedachten gewisseld.

Collegedebrief - Groningen Management Team

Bladzijde 2
Onderwerp Nieuw besturingsmodel

In het nieuwe besturingsmodel ligt de primaire focus van de ambtelijke top niet langer op het leiden van een eigen dienst, maar op de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor zowel de aansturing van de lijnorganisatie als de aansturing van één of meerdere strategische onderwerpen. De wijziging van het besturingsmodel past in de door uw raad ondersteunde richting om meer te werken vanuit de gedachte 'Eén gemeente, één organisatie', waardoor we als gemeente met name de dienstoverstijgende vraagstukken beter kunnen aanpakken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Verslag - 20111006CV

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE CULTUURVERANDERING

Datum: 6 oktober 2011
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 17.30 – 19.15 uur

Aanwezig: dhr. J. Spakman (voorzitter), dhr. A. de Rooij (PvdA), dhr. M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), dhr. G.J.D. Offerman (Stads partij), mw. A.M.J. Riemersma (Stads partij, tot 18.37 uur), dhr. J.H. Luhoff (D66), dhr. H.J.M. Akkermans (D66), dhr. J.M. van Keulen (VVD), dhr. E. Eikenaar (SP), mw. R.J.A.M. Krüders (Student&Stad)
Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)
Wethouder: dhr. T. Schroor
Verder aanwezig: dhr. M.A. Ruys (gemeentesecretaris)
Afwezig: burgemeester dhr. J.P. Rehwinkel, mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), dhr. G.J. Kelder (PvdD), dhr. J. Seton (CDA)
Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland).

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Heet alle aanwezigen welkom.
- Doet melding van de afwezigheid van de burgemeester, mw. Jongman-Mollema en de heren Kelder en Seton.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Langetermijnagenda en lijst van moties en toezeggingen

Geen opmerkingen.

A.4. Rondvraag

Mw. Riemersma (Stads partij):

- Stelt een vraag naar aanleiding van de bespreking in het presidium over het informeren van indieners van initiatiefvoorstellen over het preadvies van het college.

De voorzitter:

- Stelt na opmerkingen van **dhr. De Rooij (PvdA)** en **dhr. Van Keulen (VVD)** vast dat het presidium heeft geconcludeerd dat de gebruikelijke gang van zaken is dat indieners van initiatiefvoorstellen eerder op de hoogte worden gebracht van het preadvies van het college dan de pers. Het college hanteert deze gedragslijn al.

B.1. Stand van zaken organisatieontwikkeling en cultuurverandering (presentatie + raadsvoorstel college)

Wethouder Schroor en de gemeentesecretaris presenteren de stand van zaken bij de organisatieontwikkeling en cultuurverandering.

Wethouder Schroor staat kort stil bij enkele actuele ontwikkelingen, waaronder de majeure operaties PIJOFACH en bestuurlijke dienstverlening.

Dhr. Ruys (gemeentesecretaris) presenteert de stand van zaken en verwijst daarbij naar de brief aan de raad (bijlage I bij het raadsvoorstel B.1).

De commissieleden maken opmerkingen en stellen vragen.

Alle fracties bedanken voor de presentatie en voor het heldere en goed leesbare stuk.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Stelt een vraag aan de wethouder over de nieuwe formats en het onderwerp opdrachtverstrekking aan medewerkers.

Verslag - 20111006CV

- Het stuk is goed maar komt wat laat.
- Ga zo door met het up-to-date maken van de organisatie.

Mw. Krüders (Student&Stad):

- De pilot iPad en papierloos vergaderen kan alleen slagen als alle stukken digitaal zijn.
- Hoe ver gaat de organisatieontwikkeling: verdwijnen de afzonderlijke diensten?
- Hoe staat het met het aantrekken van jong talent en de wens tot mobiliteit?

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Wijkgericht werken: graag een toezegging van de wethouder er met de raad over te praten.
- Vraagt uitleg over de financiering.
- Wat is de relatie met de inhoudelijke doelen en de bezuinigingen?
- Eens met Student&Stad over de toekomst van de afzonderlijke diensten. Kunnen de voordelen van afzonderlijke diensten worden behouden?
- Mobiliteit: bepaalde kennis van medewerkers is onmisbaar.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Leidt het neerleggen van bevoegdheden laag in de organisatie niet tot medewerkers die hun dossiers afschermen?
- Opdrachtgeverschap: zijn initiatieven nog wel mogelijk?
- Blz. 3, managementstijl en gedrag topmanagement: hoe wordt dit gemonitord?

Dhr. De Rooij (PvdA):

- Is enthousiast over de stappen die worden genomen; ze zijn noodzakelijk.
- Heeft zorg over de stapeling van maatregelen: decentralisaties, bezuinigingen en organisatieontwikkeling. Wordt het proces hierdoor benadeeld? Zo ja, is dit te voorkomen?

Dhr. Luhoff (D66):

- Het stuk is inhoudelijk goed; de aanpak is een verademing.
- Heeft het college een beeld van waar de organisatie naar toe gaat? Is het duidelijk dat er geen 'brokjes' over blijven?

Wethouder Schroor:

- Over opdrachtverstrekking aan medewerkers: dit vereist van alle collegeleden een bepaalde houding en discipline. Heldere opdrachtverstrekking vindt plaats door terugkoppeling daarvan door de medewerkers.
- Het neerleggen van bevoegdheden laag in de organisatie leidt niet tot 'eigen baasjes'. Een leidinggevende is verantwoordelijk en aanspreekbaar.
- Het college blijft verantwoordelijkheid dragen voor het handelen van medewerkers naar buiten.
- Er blijft alle ruimte voor het nemen van initiatieven vanuit de organisatie.
- Medezeggenschap: de vraag om tot één ondernemingsraad te komen is bij het personeel en hun vertegenwoordigers neergelegd. Voorjaar 2012 vinden verkiezingen plaats.
- Wijkgericht werken: de wethouder zegt toe dat dit in het eerste kwartaal 2012 met de raad wordt besproken.
- Monitoren en checken van cultuurverandering is niet gemakkelijk. Bedoeling is de organisatie transparant te maken en in de gehele organisatie verantwoordelijkheden neer te leggen. Uiteindelijke worden de resultaten beoordeeld.
- De vraag hoe ver de reorganisatie gaat: gewerkt wordt met een plan en niet met een blauwdruk. Centrale lijn is het sturen met behulp van programma's en dat is over vier jaar volledig gerealiseerd. Zowel raad als burgers worden hiermee bediend. Hierover wordt de komende tijd met de raad gesproken.
- De wethouder deelt de zorg van de PvdA over de stapeling van ingrepen. Naast rijksmaatregelen zijn dat de bezuinigingen en de reorganisatie. Het college wil niet alles in een keer. De gemeentesecretaris presenteerde wat op korte termijn gebeurt. De spankracht wordt goed in de gaten gehouden, eventueel wordt getemporeerd.
- Aantrekken jong talent en mobiliteit: zie Veranderkracht. De vacaturestop is opgeheven voor jong talent. Mobiliteit is een normaal onderdeel.

Verslag - 20111006CV

Dhr. Ruys (gemeentesecretaris):

- De besturing zal in een matrixvorm gebeuren, sommige zaken passen het beste in 'de lijn'.
- De structurele kosten worden gedekt uit de huidige middelen voor de personeelskosten van de algemeen directeuren. De incidentele kosten worden op een andere manier gedekt.
- Mobiliteit: voorkomen moet worden dat vanwege de vrees voor kennisverlies geen mobiliteit plaatsvindt. Volgens spreker is niemand onmisbaar.
- Digitalisering: dit kan waarschijnlijk in februari 2012 afgerond zijn.

B.2. Nieuw format voor raadsvoorstellen

(bijlage II bij raadsvoorstel B.1)

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Is tevreden over het voorgestelde format. Enige opmerking is: bij al langer lopende dossiers zal de voorgeschiedenis moeten worden vermeld.

Mw. Krüders (Student&Stad):

- Is tevreden met het voorstel en is blij dat de organisatie ermee instemt.
- Hoe wordt omgegaan met onderliggende nota's?
- Hoe denkt de organisatie erover? Voorkomen moet worden dat visies, nota's en dergelijke als bijlagen worden toegevoegd.

Dhr. De Rooij (PvdA):

- Stemt in met het voorgestelde format.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Is akkoord met voorstel. Wanneer wordt het format geëvalueerd?

Dhr. Eikenaar (SP):

- Stemt in met voorstel. Waarom wordt dit voorstel in de commissie besproken? Bespreking in het presidium is voldoende.

Dhr. Gijshertsen (GroenLinks):

- Stemt in met het voorstel en gaat ervan uit dat eerdere afspraken worden gehandhaafd.

Dhr. Luhoff (D66):

- Gaat akkoord met het voorgestelde format.

Wethouder Schroor:

- Het college vindt het een goed voorstel en zal het uitvoeren zodra de raad ermee instemt.
- Bijlagen blijven belangrijk en bevatten politiek nieuws.

Dhr. Ruys (gemeentesecretaris):

- De voorgeschiedenis kan in het format onder het punt 'kaders' worden opgenomen.
- De ambtelijke organisatie zal worden gedwongen binnen de kaders van het A4'tje te blijven. Bij ingewikkelde stukken zal echter meer dan één A4'tje nodig zijn. De bestuurlijke dienstverlening en de opzet met het opdrachtgeverschap zullen helpen compact te schrijven.

De voorzitter:

- Concludeert dat de commissie unaniem instemt met het voorgestelde format voor raadsvoorstellen. Het hoeft geen raadsbesluit te zijn.

B.3. Handhaving door college van spelregels nota vertrouwelijkheid

(bijlage III bij raadsvoorstel B.1)

De voorzitter:

- Merkt op dat het een notitie van het college is.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- De fractie gaat volledig akkoord met het voorstel

Dhr. Luhoff (D66):

- Stemt in met het voorstel.
- Bij verzoeken om geheimhouding: duidelijk aangeven welk belang ermee gediend is.

Dhr. De Rooij (PvdA):

- Vindt het jammer dat dit zo moet worden geregeld.
- Het voorstel is helder en de fractie kan zich erin vinden.

Verslag - 20111006CV

Dhr. Eikenaar (SP):

- Vindt het eveneens jammer dat het zo moet. Er vinden weinig besloten vergaderingen plaats.
- De afspraken zijn helder, de fractie stemt ermee in.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- De nota is helder, het zijn goede afspraken. De fractie gaat akkoord.

Mw. Krüders (Student&Stad):

- De raad moet goed opletten wanneer de vertrouwelijkheid wordt opgeheven. Hierover staat niets in het stuk.

Wethouder Schroor:

- Er zijn slechts twee mogelijkheden: het stuk is openbaar of het is geheim. Het college onderbouwt waarom iets geheim is. Indien mogelijk levert het college een procesvoorstel.
- Het opheffen van de vertrouwelijkheid: de raad bepaalt dit in overleg met het college. Vaak kan van tevoren worden aangegeven hoelang de vertrouwelijkheid duurt.

B.4. 190.000 deskundigen

(initiatiefvoorstel Stadspartij mei 2011)

Het agendapunt vervalt op verzoek van de indiener van het initiatiefvoorstel, de Stadspartij. Dit omdat mw. Riemersma de vergadering vroegtijdig moet verlaten.

B.5. Burgerinitiatief in Groningen

(initiatiefvoorstel D66 september 2011)

De voorzitter:

- Eerst krijgen de andere fracties het woord, daarna reageert de fractie D66.

Dhr. De Rooij (PvdA):

- Directe zeggenschap voor burgers zoals via het Nieuw Lokaal Akkoord spreekt de PvdA meer aan.
- De opzet met een coalitie en een oppositie werkt goed genoeg om burgers te horen en hun voorstellen verder te brengen.
- Het voorstel van D66 betekent een bureaucratische toevoeging.

Dhr. Offerman (Stadspartij):

- Het is de moeite waard dit voorstel eens uit te proberen. Het sluit aan op het voorstel van de Stadspartij.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Het voorstel voegt niets toe aan wat de burger nu al aan middelen heeft om de politiek te bereiken. De VVD steunt het voorstel niet.
- Op de vraag om het een keer uit te proberen, antwoordt spreker dat de fractie dan zal toetsen aan: heeft het al een keer gewerkt, wat gaat het kosten, wat zijn de juiste voorwaarden en de raad mag niet buitenspel staan.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- De fractie is positief. Bij de helft van de gemeenten gebeurt het al, bij sommige werkt het.
- De fractie wil het wel eens proberen. Het is een aanvulling op het bestaande.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Het is de moeite waard om te proberen. Wordt het niks, dan stoppen.

Mw. Krüders (Student&Stad):

- De raad en de gemeente moeten altijd willen luisteren naar burgers.
- De voorwaarden kunnen worden gehaald uit de succesvolle projecten bij andere gemeenten.
- Ambtelijke ondersteuning is gewenst, wel moet op de kosten worden gelet. Hoe ziet het college dit en wat vindt D66 ervan? De fractie laat haar standpunt hiervan afhangen.

Wethouder Schroor:

- Het college reageert terughoudend, het is een zaak van de raadsleden en de fracties.
- De voordelen van het voorstel: betrokkenheid, het is weinig werk voor indieners en het is redelijk gemakkelijk te realiseren.
- Het college vindt het een sympathiek idee. Het is geen vervanging van de geëigende weg.

Verslag - 20111006CV

- Er zijn kosten aan verbonden, vooral voor digitale verificatie en ambtelijke inzet.
- Het college stelt voor om met de griffier en de secretaris te spreken over de manier van invoeren en de kosten van ondersteuning.

Dhr. Akkermans (D66) reageert:

- Centrale punt is de afstand tussen publiek en stadhuis, die moet worden verkleind. Dit is een van de instrumenten waaruit burgers kunnen kiezen.
- De bedoeling is om het voorstel met de gehele raad verder uit te werken.
- De werkgroep Burgerparticipatie van deze commissie bekijkt de mogelijkheid van een nieuwe verordening op de inspraak.
- Digitale verificatie brengt kosten met zich mee. Kosten van ambtelijke ondersteuning zullen meevallen omdat op andere plekken kosten worden bespaard.
- Op een vraag van de PvdA: D66 is bereid te praten over de definitie van 'wijk'.
- Het vervolg: D66 gaat spreken met de griffier en de secretaris. Daarna komt het voorstel terug in de commissie.

C.1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname (n.v.t.)

N.v.t.

C.2. Vaststelling verslag van 13 juli 2011

Het verslag van 13 juli 2011 wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 19.15 uur.